

θύνης και η ανώνυμη εταιρεία. Από την εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ. εξαιρούνται οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί που προβλέπονται στο π.δ. 53/1987 (Α' 52), οι ναυτικές εταιρείες που συνιστώνται κατά το ν. 959/1979 (Α' 192) και οι ναυτιλιακές εταιρείες πλοίων αναψυχής που συνιστώνται κατά το ν. 3182/2003 (Α' 220).»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. την παραλαβή, την πρωτοκόλληση και τον έλεγχο νομιμότητας των σχετικών αιτήσεων και των συνοδευτικών εγγράφων, καθώς και τον έλεγχο νομιμότητας των νομικών πράξεων, των δηλώσεων, των εγγράφων και των λοιπών στοιχείων που αφορούν τους υπόχρεους και δικαιολογούν την καταχώριση, μεταβολή ή διαγραφή, εκτός από τις περιπτώσεις σύστασης της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης (απλής ή κατά μετοχές) εταιρείας, της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και της ανώνυμης εταιρείας, όταν αυτή πραγματοποιείται από τις «Υπηρεσία Μιας Στάσης», όπως προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία.»

3. Η παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται για τις καταχωρίσεις που διενεργούν οι Υπηρεσίες Μιας Στάσης κατά το στάδιο σύστασης των ομόρρυθμων εταιρειών, των ετερόρρυθμων εταιρειών (κάθε μορφής), των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των ανωνύμων εταιρειών, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.»

4. Η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3419/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών γεγονότων, δηλώσεων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, επέρχονται, ως προς τις ομόρρυθμες εταιρείες, τις ετερόρρυθμες εταιρείες (απλές ή κατά μετοχές), τις ανώνυμες εταιρείες, τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, τους αστικούς συνεταιρισμούς, τις εταιρείες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και τους υπόχρεους που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

α. Τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα που ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο αποκτούν νομική προσωπικότητα.

β. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που ρυθμίζουν τη μετατροπή ή το μετασχηματισμό των εταιρειών, συντελείται η μετατροπή των υπόχρεων εταιρειών σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, αστικούς συνεταιρισμούς και σε εταιρείες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

γ. Επέρχεται η τροποποίηση του καταστατικού.

δ. Συντελείται η συγχώνευση ή η διάσπαση, με μόνη την εγγραφή και πριν από τη διαγραφή της εταιρείας που απορροφάται ή διασπάται.

ε. Επέρχεται η λύση, μετά από απόφαση των εταίρων ή έκδοση σχετικής διοικητικής πράξης.

στ. Επέρχεται η αναβίωση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 119

Ποινικές διατάξεις

Τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα:

α) Ο εταίρος ή διαχειριστής ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, που εν γνώσει του κάνει ψευδείς δηλώσεις που αφορούν την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου.

β) Όποιος εκ προθέσεως παραλείπει τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων πέραν της προθεσμίας της παραγράφου 1 του άρθρου 98.

γ) Όποιος εν γνώσει συντάσσει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή του καταστατικού.

δ) Όποιος προβαίνει σε διανομή κερδών που δεν προκύπτουν από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ή προκύπτουν από ψευδείς ή παράνομες καταστάσεις.

ε) Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 47, της παραγράφου 1 του άρθρου 66 και της παραγράφου 7 του άρθρου 79.

στ) Ο διαχειριστής που παραλείπει να αναπροσαρμόσει (αυξήσει ή μειώσει) το κεφάλαιο στις περιπτώσεις που ορίζονται στα άρθρα 77 παρ. 4, 82 παρ. 1, 87, 90 παρ. 3, 92 παρ. 4 και 93 τελευταίο εδάφιο.

Άρθρο 120

Διευκόλυνση μετατροπής υφιστάμενων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία - Έναρξη σύστασης Ι.Κ.Ε.

1. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013, υφιστάμενες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης μπορούν να μετατραπούν σε ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες κατά το άρθρο 107, εάν αυτό αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, που λαμβάνεται είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Ρήτρες του καταστατικού που προβλέπουν μεγαλύτερα ποσοστά πλειοψηφίας δεν λαμβάνονται υπόψη για την απόφαση αυτή.

2. Η υποβολή αιτήματος στην αρμόδια Υπηρεσία Μιας Στάσης για τη σύσταση ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας επιτρέπεται δύο μήνες μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΣΗΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 121

Σημεία από τα οποία είναι δυνατόν να συνίσταται ένα σήμα

Σήμα μπορεί να αποτελέσει κάθε σημείο επιδεκτικό γραφικής παράστασης ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.

Μπορούν να αποτελέσουν σήμα ιδίως λέξεις, ονόματα, επωνυμίες, ψευδώνυμα, απεικονίσεις, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, χρώματα, ήχοι, συμπεριλαμβανομένων των

μουσικών φράσεων, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του.

Άρθρο 122 **Κτήση δικαιώματος**

Το δικαίωμα για αποκλειστική χρήση του σήματος αποκτάται με την καταχώρισή του.

Άρθρο 123 **Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου**

1. Δεν καταχωρίζονται ως σήματα σημεία τα οποία:
α. δεν μπορούν να αποτελέσουν σήμα σύμφωνα με το άρθρο 121,

β. στερούνται διακριτικού χαρακτήρα,

γ. συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, των ιδιοτήτων, της ποσότητας, του προσορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας,

δ. συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις, τα οποία έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου,

ε. συνίστανται αποκλειστικά από το σχήμα που επιβάλλεται από τη φύση του προϊόντος ή είναι απαραίτητο για την επίτευξη τεχνικού αποτελέσματος ή προσδίδει ουσιαστική αξία στο προϊόν,

στ. αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη,

ζ. μπορούν να παραπλανήσουν το κοινό, για παράδειγμα, ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

2. Ομοίως, δεν καταχωρίζονται ως σήματα σημεία τα οποία:

α) προορίζονται να διακρίνουν κρασιά ή οινοπνευματώδη που εμπεριέχουν ή αποτελούνται από προστατευόμενη από τη νομοθεσία της Ε.Ε., γεωγραφική ένδειξη υποηλούσα κρασιά ή οινοπνευματώδη, εφόσον τα εν λόγω κρασιά ή οινοπνευματώδη δεν έχουν τη συγκεκριμένη προέλευση,

β) εμπεριέχουν ή αποτελούνται από ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που έχουν ήδη καταχωρισθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε. και αφορούν τον ίδιο τύπο προϊόντος, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση καταχώρισης του εν λόγω σήματος υποβάλλεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης καταχώρισης της ονομασίας προέλευσης ή της γεωγραφικής ένδειξης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

3. Δεν καταχωρίζονται ως σήματα:

α. τα ονόματα κρατών, η σημαία, τα εμβλήματα, τα σύμβολα, οι θυρεοί, τα σημεία και τα επισήματα του Ελληνικού Κράτους και των λοιπών κρατών, που αναφέρονται στο άρθρο 6 τρις της Σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ν. 213/1975, Α' 258) και με τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, καθώς και τα σημεία μεγάλης συμβολικής σημασίας και ιδιαίτερου δημοσίου συμφέροντος και ιδίως θρησκευτικά σύμβολα, παραστάσεις και λέξεις,

β. τα σημεία των οποίων η κατάθεση αντίκειται στην καλή πίστη ή έγινε κακόπιστα.

4. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1, σημείο γίνεται δεκτό

για καταχώριση, εφόσον μέχρι την ημερομηνία κατάθεσής του απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης του.

Άρθρο 124 **Σχετικοί λόγοι απαραδέκτου**

1. Σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση:

α. εάν ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες, για τα οποία το σήμα έχει δηλωθεί, ταυτίζονται με εκείνα για τα οποία προστατεύεται το προγενέστερο σήμα,

β. εάν λόγω της ταυτότητας με το προγενέστερο σήμα και της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και της ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, ο οποίος περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισής του με το προγενέστερο σήμα,

γ. εάν ταυτίζεται ή ομοιάζει με προγενέστερο σήμα που έχει αποκτήσει φήμη και η χρησιμοποίηση του μεταγενέστερου σήματος θα προσπόριζε σε αυτό, χωρίς εύλογη αιτία, αθέμιτο όφελος από το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα έβλαπτε το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη αυτού, ανεξάρτητα αν το μεταγενέστερο σήμα προορίζεται να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες που ομοιάζουν με τα προϊόντα ή υπηρεσίες του προγενέστερου σήματος.

2. Ως προγενέστερα σήματα κατά τον παρόντα νόμο νοούνται:

α. τα σήματα, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών με ισχύ στην Ελλάδα και των κοινοτικών, τα οποία έχουν καταχωρισθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης του σήματος, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα προτεραιότητας ή αρχαιότητας αυτών που προβλήθηκαν,

β. οι προγενέστερες δηλώσεις σημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ανωτέρω διεθνών και κοινοτικών, με την επιφύλαξη της καταχώρισής της,

γ. τα σήματα τα οποία, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης του σήματος ή ενδεχομένως κατά την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται της υποστήριξής της, είναι παγκοίμως γνωστά κατά την έννοια του άρθρου 6 δις της Σύμβασης των Παρισίων.

3. Σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση:

α. εάν προσκρούει σε δικαίωμα μη καταχωρισμένου σήματος ή άλλου διακριτικού σημείου ή γνωρίσματος που χρησιμοποιείται στις συναλλαγές, το οποίο παρέχει στο δικαιούχο το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος, με την προϋπόθεση ότι τα δικαιώματα αυτά έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του εν λόγω σημείου, αφού ληφθούν υπόψη τα τυχόν προβαλλόμενα δικαιώματα προτεραιότητας,

β. εάν προσκρούει σε προγενέστερο δικαίωμα της προσωπικότητας τρίτου ή σε προγενέστερο δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας πέραν αυτών που ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο,

γ. εάν ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση με σήμα που έχει καταχωρισθεί και χρησιμοποιείται στην αλλοδαπή κατά τη στιγμή της κατάθεσης της δήλωσης, αν αυτή έγινε κακόπιστα από τον αιτούντα.

4. Έγγραφο συναίνεση, με ή χωρίς όρους, του δικαιούχου προγενέστερου σήματος υποβληθείσα σε οποιοδήποτε στάδιο εξέτασης του σήματος από την Υπηρεσία Σημάτων, τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα Διοικητικά Δικαστήρια αίρει το κατά το άρθρο 124 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου κώλυμα καταχώρισης αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 125 Περιεχόμενο του δικαιώματος

1. Η καταχώριση του σήματος παρέχει στο δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ιδίως παρέχει το δικαίωμα της χρήσης αυτού, το δικαίωμα να επιθέτει αυτό στα προϊόντα, τα οποία προορίζεται να διακρίνει, να χαρακτηρίζει της παρεχόμενες υπηρεσίες, να επιθέτει αυτό στα περικαλύμματα και τις συσκευασίες των εμπορευμάτων, στο χαρτί αλληλογραφίας, στα τιμολόγια, τους τιμοκαταλόγους, τις αγγελίες, τις κάθε είδους διαφημίσεις, ως και σε άλλο έντυπο υλικό και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα.

2. Ως χρήση του σήματος θεωρείται επίσης:

α. η χρήση του σήματος που γίνεται υπό μορφή που διαφέρει ως προς τα στοιχεία του, τα οποία όμως δεν μεταβάλλουν το διακριτικό χαρακτήρα αυτού,

β. η επίθεση του σήματος σε προϊόντα ή στη συσκευασία της στην Ελλάδα με προορισμό αποκλειστικά την εξαγωγή,

γ. η χρήση του σήματος με τη συγκατάθεση του δικαιούχου, καθώς και η χρήση συλλογικού σήματος από δικαιούμενα προς τούτο πρόσωπα.

3. Ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές χωρίς την άδειά του :

α. σημείο ταυτόσημο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες που ταυτίζονται με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωρισθεί,

β. σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το σήμα και της ταυτότητας ή ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης, περιλαμβανομένου και του κινδύνου συσχέτισης,

γ. σημείο ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα που έχει αποκτήσει φήμη και η χρησιμοποίησή του σημείου θα προσπόριζε σε αυτό, χωρίς εύλογη αιτία, αθέμιτο όφελος από το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα έβλαπτε το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη αυτού, ανεξάρτητα αν το σημείο προορίζεται να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες που ομοιάζουν με τα προϊόντα ή υπηρεσίες του προγενέστερου σήματος.

4. Ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο:

α. την απλή διέλευση παραποιημένων ή απομιμητικών προϊόντων μέσα από την Ελληνική Επικράτεια με προορισμό άλλη χώρα ή την εισαγωγή με σκοπό την επανεξαγωγή,

β. την επίθεση του σήματος σε γνήσια προϊόντα παραγωγής του που προόριζε να κυκλοφορήσει ως ανώνυμο,

γ. την αφαίρεση του σήματος από γνήσια προϊόντα και τη διάθεσή τους στην αγορά ως ανώνυμων ή με άλλο σήμα.

Άρθρο 126 Περιορισμός προστασίας

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα στο δικαιούχο δεν παρεμποδίζει τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές:

α) το όνομα, το επώνυμο, την επωνυμία και τη διεύθυνσή τους,

β) ενδείξεις σχετικές με το είδος, την ποιότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, το χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλα χαρακτηριστικά της,

γ) το ίδιο το σήμα, αν τούτο είναι αναγκαίο προκειμένου να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, ιδίως δε όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά, εφόσον η χρήση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία ή στο εμπόριο.

2. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν παρεμποδίζει τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές ένα προγενέστερο δικαίωμα τοπικής ισχύος αν το δικαίωμα αυτό ασκείται στα εδαφικά όρια στα οποία αναγνωρίζεται.

Άρθρο 127 Απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής

1. Ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος κατά την έννοια των παραγράφων 2 και 3 αντίστοιχα του άρθρου 124 δεν έχει το δικαίωμα να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, για τις οποίες αυτό χρησιμοποιήθηκε, εφόσον ανέχτηκε εν γνώσει του τη χρήση του σήματος αυτού για περίοδο πέντε συνεχών ετών εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος έγινε με κακή πίστη.

2. Στην περίπτωση της παραγράφου 1, ο δικαιούχος του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση του προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος.

Άρθρο 128 Ανάλωση του δικαιώματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στο δικαιούχο του να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί με το σήμα αυτό μέσα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο από τον ίδιο το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται αν ο δικαιούχος έχει εύλογη αιτία να αντιταχθεί στη μεταγενέστερη εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων, ιδίως όταν η κατάσταση των προϊόντων μεταβάλλεται ή αλλοιώνεται μετά τη διάθεσή της στο εμπόριο.

Άρθρο 129 Δήλωση μη διεκδίκησης και δήλωση περιορισμού

Ο καταθέτης μπορεί οποτεδήποτε και ανεξαρτήτως εκκρεμοδικίας:

α. να προβεί σε δήλωση μη διεκδίκησης δικαιωμάτων σε ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία του δηλωθέντος σήματος,

β. να προβεί σε δήλωση περιορισμού προϊόντων ή υπηρεσιών που αναφέρονται στη δήλωση κατάθεσης.

Άρθρο 130
Διαίρεση της δήλωσης κατάθεσης
ή της καταχώρισης σήματος

1. Ο καταθέτης ή ο δικαιούχος σήματος μπορεί να διαιρέσει τη δήλωση κατάθεσης ή την καταχώριση σήματος αντίστοιχα, δηλώνοντας ότι ένα τμήμα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αρχική δήλωση ή καταχώριση θα αποτελέσουν αντικείμενο μιας ή περισσότερων τμηματικών δηλώσεων ή καταχωρίσεων. Τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες της δήλωσης διαίρεσης δεν επιτρέπεται να αλληλεπικαλύπτονται με εκείνα που παραμένουν στην αρχική ή τμηματική δήλωση κατάθεσης ή καταχώριση.

2. Η χρονική προτεραιότητα κάθε τμηματικής δήλωσης κατάθεσης ή καταχώρισης ανατρέχει στο χρόνο κατάθεσης της αρχικής δήλωσης.

3. Αν έχει ασκηθεί ανακοπή κατά της δήλωσης κατάθεσης ή αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατά της καταχώρισης και η σχετική απόφαση δεν έχει καταστεί τελεσίδικη ή η διαδικασία δεν έχει περαιωθεί κατ' άλλον τρόπο, είναι απαράδεκτη δήλωση διαίρεσης που έχει ως αποτέλεσμα τη διαίρεση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της ανακοπής ή της αίτησης έκπτωσης ή ακυρότητας της καταχώρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΤΟ ΣΗΜΑ ΩΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΑΓΑΘΟ

Άρθρο 131
Μεταβίβαση

1. Το δικαίωμα στο σήμα ή στην αίτηση κατάθεσης (δήλωση) μπορεί να μεταβιβασθεί, εν ζωή ή αιτία θανάτου, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει κατατεθεί ή καταχωρισθεί, ανεξάρτητα από τη μεταβίβαση της επιχείρησης.

2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης στο σύνολό της συνεπάγεται και τη μεταβίβαση του σήματος εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία ή αυτό προκύπτει σαφώς από τις περιστάσεις.

3. Η συμφωνία για τη μεταβίβαση είναι έγγραφη. Έχει ισχύ έναντι των τρίτων μόνο μετά την καταχώρισή της στο μητρώο σημάτων.

4. Όταν μεταβιβάζεται σήμα κατά το χρονικό διάστημα που η υπόθεση είναι εκκρεμής ενώπιον της Υπηρεσίας Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο μεταβιβάζων δικαιούται να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση.

5. Μέχρι και την ενώπιον του διοικητικού εφετείου συζήτηση ο καταθέτης μπορεί να αποκτήσει εκ μεταβίβασης προγενέστερο σήμα που κωλύει την καταχώριση της κρινόμενης δήλωσής του, οπότε η καταχώριση της μεταβίβασης στο μητρώο σημάτων αίρει αυτοδικαίως το λόγο που κωλύει την καταχώριση. Το διοικητικό δικαστήριο δεσμεύεται να λάβει υπόψη την ως άνω μεταβίβαση με μόνη την προσκόμιση αντιγράφου της μερίδας του σήματος όπου σημειώνεται η μεταβίβαση.

Άρθρο 132
Άδεια χρήσης

1. Επιτρέπεται η παραχώρηση αποκλειστικής ή μη χρήσης του εθνικού ή διεθνούς με ισχύ στην Ελλάδα σήματος για μέρος ή το σύνολο των καλυπτόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών και για το σύνολο ή τμήμα της Ελληνικής Επικρατείας. Είτε ο δικαιούχος, με δήλωσή του, είτε ο αδειούχος, με εξουσιοδότηση του δικαιούχου, ενημερώνουν το μητρώο σημάτων για την παραχώρηση.

2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα κατά του αδειούχου που παραβιάζει διατάξεις της σύμβασης για την παραχώρηση άδειας χρήσης σχετικά με:

α) τη διάρκεια της άδειας,

β) τη μορφή, με την οποία μπορεί, σύμφωνα με την καταχώριση, να χρησιμοποιηθεί το σήμα,

γ) το είδος των προϊόντων ή των υπηρεσιών, για τις οποίες έχει παραχωρηθεί η άδεια,

δ) την περιοχή, μέσα στην οποία επιτρέπεται η χρήση του σήματος,

ε) την ποιότητα των προϊόντων που κατασκευάζει ή των υπηρεσιών που παρέχει ο αδειούχος.

3. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι ο αδειούχος χρήσης σήματος δικαιούται να παραχωρεί περαιτέρω άδειες χρήσης αυτού με τη διαδικασία και τους όρους της παραγράφου 1.

4. Τις αξιώσεις επί προσβολής του σήματος ασκεί αυτοτελώς και ο αδειούχος χρήσης σήματος, εφόσον συναινεί ο δικαιούχος. Εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, ο αποκλειστικός αδειούχος μπορεί, και χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, να ασκήσει αυτοτελώς τις αξιώσεις επί προσβολής σήματος όταν ο τελευταίος, μολοντί ειδοποιήθηκε για την προσβολή του σήματος, δεν ασκεί τις αξιώσεις του σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. Όταν ο δικαιούχος ασκεί αγωγή, ο αδειούχος μπορεί να ασκήσει παρέμβαση και να ζητήσει αποκατάσταση της ζημίας που ο ίδιος υπέστη.

6. Όταν λύεται ή τροποποιείται η συμφωνία παραχώρησης άδειας χρήσης, το βιβλίο σημάτων ενημερώνεται σχετικά.

7. Δήλωση του σηματούχου περί λήξεως της παραχώρησης χρήσεως επιφέρει αυτοδικαίως τη διαγραφή της άδειας που έχει καταχωρισθεί στο μητρώο.

Άρθρο 133
Εμπράγματα δικαιώματα - Αναγκαστική εκτέλεση
Πτωχευτική διαδικασία

1. Επί του σήματος μπορεί να συσταθεί ενέχυρο ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα.

2. Το σήμα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης.

3. Το σήμα ανήκει στην πτωχευτική περιουσία.

4. Οι πράξεις της προηγούμενης παραγράφου επί του σήματος εγγράφονται στο μητρώο σημάτων, σε περίπτωση δε πτώχευσης, και ύστερα από αίτηση του συνδίκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Άρθρο 134 Δήλωση κατάθεσης σήματος

Για την καταχώριση εθνικού σήματος κατατίθεται δήλωση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V) στη Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Υπηρεσία Σημάτων) του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 135 Προϋποθέσεις για χορήγηση ημερομηνίας κατάθεσης

1. Η δήλωση κατάθεσης σήματος συνοδεύεται από έγγραφο που αποδεικνύει την καταβολή του τέλους κατάθεσης και πρέπει να περιέχει:

- α. αίτημα για καταχώριση σήματος,
- β. αποτύπωση του σήματος,
- γ. ονοματεπώνυμο, κατοικία, τηλέφωνο επικοινωνίας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του καταθέτη. Επί νομικών προσώπων, αντί του ονοματεπώνυμου και της κατοικίας, αναγράφεται η επωνυμία και η έδρα αυτών. Επί περισσότερων καταθετών διορίζεται κοινός εκπρόσωπος,

δ. κατάλογο των προϊόντων ή υπηρεσιών τα οποία το σήμα πρόκειται να διακρίνει, ταξινομημένα κατά κλάση με αναγραφή της οικείας κλάσεως κατά ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών.

2. Ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης είναι η ημερομηνία υποβολής των εγγράφων της παραγράφου 1.

Άρθρο 136 Λοιπές τυπικές προϋποθέσεις της δήλωσης κατάθεσης

1. Εκτός από τα στοιχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 135, η δήλωση κατάθεσης σήματος πρέπει να περιέχει:

- α) την υπογραφή του καταθέτη ή κατά περίπτωση του πληρεξουσίου του δικηγόρου,
- β) αν διεκδικείται προτεραιότητα, την ημερομηνία της προγενέστερης κατάθεσης, καθώς και τη χώρα όπου αυτή ισχύει,
- γ) αν ο καταθέτης εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο, το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο αυτού, καθώς και την ηλεκτρονική του διεύθυνση,
- δ) αν η κατάθεση γίνεται από δικηγόρο, έγγραφη εξουσιοδότηση. Η απλή υπογραφή του καταθέτη στην εν λόγω εξουσιοδότηση είναι αρκετή,
- ε) διορισμό αντικλήτου, διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας και ηλεκτρονική διεύθυνση αυτού,
- στ) αν το σήμα είναι ηχητικό, έγχρωμο, τρισδιάστατο ή συλλογικό, τη μνεία των χαρακτηριστικών αυτών,
- ζ) αν το σήμα είναι γραμμένο με χαρακτήρες άλλους από αυτούς του ελληνικού και λατινικού αλφαβήτου, την απόδοση, σε προσάρτημα, των χαρακτήρων αυτών στο ελληνικό ή λατινικό αλφάβητο.

2. Η δήλωση, καθώς και η αποτύπωση του σήματος, κατατίθενται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονική μορφή με την προσκομιδή στην αρμόδια Υπηρεσία ψηφιακού δίσκου ή άλλου πρόσφορου ηλεκτρονικού αποθηκευτικού μέσου.

3. Η δήλωση κατάθεσης συνοδεύεται από την αποτύπωση του σήματος μπορεί να υποβάλλεται και εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει ημερομηνία και υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α'125). Η δήλωση κατάθεσης και η αποτύπωση του σήματος που έχουν κατατεθεί ηλεκτρονικά θεωρείται ότι κατατέθηκαν, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα από την Υπηρεσία του άρθρου 134, ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την παραπάνω έννοια και περιέχει τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 135.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές, η τεχνική διαχείριση και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου 3.

Άρθρο 137 Εξέταση της δήλωσης

1. Η δήλωση λαμβάνει αριθμό, ημερομηνία και ώρα κατάθεσης. Καταχωρίζεται στο μητρώο σημάτων και αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

2. Για κάθε δήλωση κατάθεσης δημιουργείται ηλεκτρονική καρτέλα, το περιεχόμενο της οποίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και η οποία κατ' ελάχιστο περιέχει τα εξής στοιχεία: αριθμό δήλωσης, ημερομηνία και ώρα κατάθεσης της δήλωσης, αποτύπωση του σήματος, ονοματεπώνυμο του καταθέτη και επί νομικών προσώπων την επωνυμία αυτών, καθώς και αναφορά, με χρονολογική σειρά, στις αποφάσεις που εκδίδονται επί της δήλωσης κατάθεσης, τις ανακοπές, προσφυγές, αιτήσεις έκπτωσης και ακυρότητας που κατατίθενται και τις αποφάσεις που εκδίδονται επί αυτών, καθώς και αναφορά στις πράξεις που εγγράφονται επί του σήματος, των οποίων η ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις.

Άρθρο 138 Εξέταση των τυπικών προϋποθέσεων

1. Η Υπηρεσία Σημάτων εξετάζει:
  - α) αν η δήλωση κατάθεσης πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης ημερομηνίας κατάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 135,
  - β) αν η δήλωση κατάθεσης πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 136.
2. Αν η δήλωση δεν πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 135 και 136, η Υπηρεσία Σημάτων καλεί τον καταθέτη να διορθώσει ή συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την κλήση.
3. Σχετικά με τις παρατυπίες ή ελλείψεις που αφορούν στοιχεία του άρθρου 135, αν ο καταθέτης συμμορφωθεί προς την πρόσκληση της Υπηρεσίας, μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, αυτή χορηγεί ως ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης την ημερομηνία, κατά την οποία διορθώθηκαν ή συμπληρώθηκαν όλες οι διαπιστωθείσες παρα-

τυπίες ή ελλείψεις. Σε αντίθετη περίπτωση, η δήλωση δεν εξετάζεται ως αίτηση για καταχώριση σήματος.

4. Αν οι παρατυπίες ή ελλείψεις που αφορούν στοιχεία του άρθρου 136 δεν διορθωθούν ή συμπληρωθούν μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, η Υπηρεσία απορρίπτει τη δήλωση κατάθεσης σήματος και κοινοποιεί τη σχετική απόφαση στον καταθέτη.

Άρθρο 139

Εξέταση των λόγων απαραδέκτου

1. Εάν δεν συντρέχει κάποιος λόγος απαραδέκτου κατά το άρθρο 123 ή τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 124, η δήλωση γίνεται δεκτή και δημοσιεύεται η σχετική απόφαση στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (ΓΓΕ) μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από τη λήψη ημερομηνίας κατάθεσης.

2. Εάν από την έρευνα που πραγματοποιεί η Υπηρεσία Σημάτων, προκύπτει ότι η καταχώριση του σήματος είναι απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 123 ή τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 124, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών της δήλωσης κατάθεσης, ο καταθέτης καλείται μέσα σε ένα μήνα από την κλήση, είτε να ανακαλέσει τη δήλωση είτε να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

3. Εάν ο καταθέτης περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή εάν οι παρατηρήσεις του κριθούν βάσιμες, η δήλωση γίνεται δεκτή με απόφαση που δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕ μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή του περιορισμού ή των παρατηρήσεων του καταθέτη.

4. Εάν ο καταθέτης δεν απαντήσει μέσα στην ταχθείσα προθεσμία ή εάν δεν ανακαλέσει τη δήλωσή του ή εάν δεν περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματός του σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή, τέλος, εάν οι παρατηρήσεις του δεν κριθούν παραδεκτές και βάσιμες, η Υπηρεσία Σημάτων απορρίπτει τη δήλωση. Η απόφαση απόρριψης κοινοποιείται στον καταθέτη με μέριμνα της Υπηρεσίας Σημάτων και δημοσιεύεται στο διαδικτυακό τόπο της ΓΓΕ.

5. Αρμόδιος για τη διαδικασία της εξέτασης των λόγων απαραδέκτου και τη λήψη απόφασης σχετικά με την παραδοχή ή απόρριψη της δήλωσης είναι ο εξεταστής, υπάλληλος της Υπηρεσίας Σημάτων.

Άρθρο 140

Ανακοπή

1. Κατά της απόφασης του εξεταστή που έκανε δεκτή τη δήλωση κατάθεσης μπορεί να ασκηθεί ανακοπή μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από τη δημοσίευσή της στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕ σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 139, για το λόγο ότι η καταχώριση προσκρούει σε έναν ή περισσότερους λόγους του άρθρου 123 και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 124 του παρόντος νόμου.

2. Αν συντρέχουν οι λόγοι απαραδέκτου του άρθρου 123, η ανακοπή ασκείται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Έννομο συμφέρον έχουν και τα επιμελητήρια ως και οι ενώσεις καταναλωτών του ν. 2251/1994.

3. Αν συντρέχουν οι λόγοι απαραδέκτου των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 124, η ανακοπή ασκείται

από τους δικαιούχους των προγενέστερων σημάτων ή δικαιωμάτων, καθώς και από τους εξουσιοδοτημένους προς τούτο κατόχους αδειών χρήσης των σημάτων αυτών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132.

4. Η ανακοπή ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται ενώπιον της Υπηρεσίας Σημάτων και εκδικάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Θεωρείται ασκηθείσα μόνον μετά την καταβολή του τέλους ανακοπής.

Άρθρο 141

Στοιχεία της ανακοπής

Η ανακοπή συνοδεύεται από έγγραφο που πιστοποιεί την καταβολή του τέλους ανακοπής και πρέπει να περιέχει:

α) τον αριθμό της δήλωσης κατά της οποίας στρέφεται και τα στοιχεία του δικαιούχου της,

β) τους λόγους στους οποίους στηρίζεται με ειδική μνεία του προγενέστερου σήματος ή δικαιώματος ως και των προϊόντων και υπηρεσιών, στα οποία βασίζεται η ανακοπή,

γ) σαφή προσδιορισμό των προϊόντων ή υπηρεσιών της δήλωσης κατά των οποίων στρέφεται η ανακοπή.

Άρθρο 142

Εξέταση της ανακοπής

1. Η Υπηρεσία Σημάτων ενημερώνει άμεσα τον ανακόπτοντα για την εμπρόθεση λήψη της ανακοπής, τον αριθμό πρωτοκόλλου που δόθηκε σε αυτήν και την ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.

2. Πρόσθετοι λόγοι επί της ανακοπής μπορούν να υποβληθούν δεκαπέντε ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.

3. Για την εξέταση της ανακοπής εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 145.

4. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων αποφασίζει επί της ανακοπής με βάση το αποδεικτικό υλικό που έχει στη διάθεσή της.

5. Εάν, από την εξέταση της ανακοπής, προκύψει ότι η καταχώριση του σήματος δεν μπορεί να γίνει δεκτή για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών που αυτό διακρίνει, η δήλωση απορρίπτεται είτε στο σύνολό της ή εν μέρει για συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες. Σε αντίθετη περίπτωση η ανακοπή απορρίπτεται και η δήλωση κατάθεσης γίνεται δεκτή.

Άρθρο 143

Απόδειξη χρήσης

1. Μετά από αίτηση του καταθέτη, ο ανακόπτων, δικαιούχος προγενέστερου σήματος κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 124, οφείλει να αποδείξει είτε ότι κατά τη διάρκεια πέντε ετών που προηγήθηκαν της δημοσίευσης της δήλωσης του σήματος είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία καταχωρίστηκε και στα οποία βασίζεται η ανακοπή είτε ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον, κατά την ημερομηνία αυτή, το προγενέστερο σήμα ήταν καταχωρισμένο τουλάχιστον για πέντε έτη.

2. Η αίτηση για απόδειξη ουσιαστικής χρήσης υποβάλλεται, επί ποινή απαραδέκτου, κατά την εξέταση της ανακοπής ενώπιον της Δ.Ε.Σ. Στην περίπτωση αυτή, ο

Πρόεδρος της Επιτροπής χορηγεί προθεσμία τουλάχιστον είκοσι ημερών από τη ημέρα συζήτησης στον ανακόπτοντα προκειμένου αυτός να παράσχει αποδεικτικό υλικό για την αιτούμενη χρήση. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, ο καταθέτης του σήματος ενημερώνεται για το αποδεικτικό υλικό προκειμένου να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών. Η Επιτροπή εξετάζει την υπόθεση βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν και των ισχυρισμών που προβλήθηκαν από τα μέρη.

3. Εάν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε, τότε, για τους σκοπούς της εξέτασης της ανακοπής, θεωρείται καταχωρισμένο μόνον για το μέρος αυτό των προϊόντων ή υπηρεσιών.

4. Εάν ο ανακόπτον δεν αποδείξει την ουσιαστική χρήση του σήματός του ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση αυτού, η ανακοπή απορρίπτεται χωρίς να εξετάζεται η ουσία της υπόθεσης.

Άρθρο 144

Προσφυγή ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων

1. Οι αποφάσεις της Υπηρεσίας Σημάτων που απορρίπτουν ολικά ή εν μέρει τη δήλωση κατάθεσης υπόκεινται σε προσφυγή μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την ημέρα κοινοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης.

2. Η προσφυγή ασκείται ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Θεωρείται ασκηθείσα μόνο μετά την καταβολή του τέλους προσφυγής.

3. Για την άσκηση της προσφυγής διενεργείται ειδική καταχώρηση στην ηλεκτρονική καρτέλα του σήματος που τηρείται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

4. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει προσθέτως ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την καταχώριση της προσφυγής κατά την παράγραφο 3.

Άρθρο 145

Διοικητική Επιτροπή Σημάτων

1. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων εδρεύει στην Αθήνα, συνεδριάζει στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και σε γραφείο που ορίζεται με πράξη του αρμόδιου προϊστάμενου της Διεύθυνσης Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

2. Στη σύνθεσή της συμμετέχουν τρία μέλη, δύο τουλάχιστον από τα οποία πρέπει να έχουν νομική κατάρτιση. Απαρτίζεται από τμήματα, τα οποία συντίθενται από έναν πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, έναν υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, κατηγορίας ΠΕ, κατά προτίμηση πτυχιούχο νομικής, με προηγούμενη απασχόληση στον κλάδο των σημάτων, καθώς και ένα τρίτο μέλος, με προηγούμενη τριετή, τουλάχιστον, απασχόληση στον κλάδο του δικαίου των σημάτων, το οποίο μπορεί να είναι είτε δικηγόρος για τον οποίο ισχύει η διάταξη περί ασυμβιβάστου του άρθρου 62 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954, Α' 235), είτε υπάλληλος του δημόσιου τομέα κατά την έννοια του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) κατηγορίας ΠΕ πτυχιούχος νομικής. Τα μέλη, πλην του Προέδρου, εκτελούν χρέη εισηγητή στις υποθέσεις που

εισάγονται προς εξέταση στη Δ.Ε.Σ. Η κατανομή των υποθέσεων στα τμήματα της Επιτροπής καθορίζεται από τον αρχαιότερο πρόεδρο.

3. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής είναι δημόσιες και τηρούνται πρακτικά. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε ημέρες και ώρες οι οποίες ορίζονται από τον αρχαιότερο πρόεδρο στην αρχή κάθε έτους και γνωστοποιούνται με τοιχοκόλληση στο γραφείο της αρμόδιας Υπηρεσίας, καθώς και με ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Η συζήτηση γίνεται με βάση το έκθεμα που καταρτίζει ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας. Το έκθεμα τοιχοκολλάται οκτώ ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης στο γραφείο της αρμόδιας Υπηρεσίας.

4. Η θητεία των μελών της Δ.Ε.Σ. είναι τριετής και ανανεώνεται άπαξ. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων είναι ανεξάρτητοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και μπορούν να παυθούν με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για σοβαρούς λόγους που άπτονται της εκτέλεσης των καθηκόντων τους και ιδίως για παράβαση της αρχής της αμεροληψίας, αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων τους και άρνηση ή παρέγκυση εκτέλεσης υπηρεσίας. Τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, πλην του Προέδρου, είναι πλήρους απασχόλησης.

5. Τα μέλη της Δ.Ε.Σ. δεν επιτρέπεται να έχουν συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων της Υπηρεσίας Σημάτων σχετικά με την παραδοχή ή απόρριψη δήλωσης σήματος.

6. Οι διάδικοι παρίστανται με δικηγόρο, μπορούν δε να αναπτύξουν τους ισχυρισμούς τους εγγράφως ενώπιον της Επιτροπής και να υποβάλουν κάθε χρήσιμο για την υποστήριξη της υποθέσεώς τους στοιχείο ή έγγραφο. Από την απουσία των διαδίκων δεν τεκμαίρεται ομολογία. Η Επιτροπή δικάζει ως να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Ενώπιον της Επιτροπής γίνονται δεκτά τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται από της διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97). Γίνονται δεκτές ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου με κλήτευση του αντιδίκου προ σαράντα οκτώ ωρών. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει την εξέταση μαρτύρων ενώπιόν της.

7. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία και πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένες.

8. Περιλήψεις των αποφάσεων που δέχονται το σήμα δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Οι απορριπτικές αποφάσεις κοινοποιούνται με επιμέλεια της Υπηρεσίας προς τους διαδίκους ή τους αντικλήτους αυτών.

Άρθρο 146

Προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων

1. Οι αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που έχουν κρίνει επί ανακοπών, ως και επί προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 144, υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίηση των εν λόγω αποφάσεων.

2. Η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Κατά τη συζήτηση ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων καλούνται από τον προσφεύγοντα, με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, για άσκηση παρέμβασης

αυτοί που έχουν καταστεί διάδικοι ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων Οι νομίμως κλητευθέντες κατά τα ανωτέρω για άσκηση παρέμβασης στερούνται του δικαιώματος ανακοπής εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Άρθρο 147 **Καταχώριση - Μητρώο Σημάτων**

1. Οι αποφάσεις του εξεταστή, της διοικητικής επιτροπής σημάτων και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και τα στοιχεία των αιτήσεων ενώπιον του εξεταστή, της διοικητικής επιτροπής σημάτων και τα στοιχεία των ενδίκων βοηθημάτων σημειώνονται στο μητρώο σημάτων και όλες οι παραπάνω αποφάσεις αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου. Όταν το σήμα γίνει δεκτό με απρόσβλητη απόφαση του εξεταστή και της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή με τελεσίδικη απόφαση των τακτικών δικαστηρίων, σημειώνεται στο μητρώο σημάτων η λέξη «καταχωρίσθηκε» με τις τυχόν μεταβολές ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες στα οποία αναφέρεται το σήμα.

2. Το σήμα που έγινε δεκτό θεωρείται ότι καταχωρίσθηκε από την ημέρα υποβολής της δήλωσης. Στο μητρώο σημάτων σημειώνονται όλες οι νομικές μεταβολές του σήματος και του δικαιώματος επί του σήματος.

3. Το μητρώο σημάτων είναι δημόσιο. Αντίγραφα ή αποσπάσματα των εγγραφών παρέχονται σε κάθε αιτούντα.

4. Το μητρώο σημάτων μπορεί να έχει ηλεκτρονική μορφή (Ηλεκτρονικό Μητρώο Σημάτων). Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία καταχώρισης, οι τεχνικές προδιαγραφές, η τεχνική διαχείριση και κάθε θέμα σχετικό με τη δημιουργία και την τήρηση του Ηλεκτρονικού Μητρώου Σημάτων. Με την ίδια απόφαση διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας του Ηλεκτρονικού Μητρώου Σημάτων και καταργείται το μητρώο σημάτων.

Άρθρο 148 **Διάρκεια της προστασίας - Ανανέωση**

1. Η προστασία του σήματος διαρκεί για μια δεκαετία που αρχίζει από την επομένη της ημερομηνίας κατάθεσης.

2. Η προστασία του σήματος μπορεί να παρατείνεται ανά δεκαετία με αίτηση του δικαιούχου και με την εμπρόθεσμη καταβολή του τέλους ανανέωσης.

3. Η καταβολή του τέλους ανανέωσης γίνεται μέσα στο τελευταίο έτος της προστασίας. Μπορεί να γίνει μέσα σε πρόσθετη προθεσμία έξι μηνών μετά τη λήξη της δεκαετίας, υπό τον όρο της καταβολής του τέλους ανανέωσης αυξημένου κατά το ήμισυ.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 2 των άρθρων 171 και 175 αντίστοιχα, το σήμα διαγράφεται αν μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στη παράγραφο 3 δεν καταβληθεί το κατά το νόμο τέλος ανανέωσης.

5. Κάθε αμφισβήτηση σχετικά με την παράταση της προστασίας ως και κάθε αντίρρηση ως προς την κατά την παράγραφο 4 διαγραφή λύεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων με αίτηση του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 149 **Επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση**

1. Ο καταθέτης ή ο δικαιούχος σήματος ή οποιοσδήποτε διάδικος σε διαδικασία ενώπιον της Υπηρεσίας Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, ο οποίος, παρότι επέδειξε όλη την επιμέλεια που επιβάλλουν οι περιστάσεις, δεν μπόρεσε να τηρήσει μια προθεσμία έναντι της Υπηρεσίας Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων λόγω ανωτέρας βίας, τυχηρού ή άλλου σπουδαίου λόγου που εκφεύγει της ευθύνης του, μπορεί να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση και την αποκατάσταση στα δικαιώματά του, εάν το κώλυμα είχε ως άμεση συνέπεια την απώλεια δικαιώματος ή ενδίκου βοηθήματος.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις προθεσμίες άσκησης ανακοπής, καθώς και στην προθεσμία διεκδίκησης προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 177 παράγραφος 2.

3. Η αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση υποβάλλεται κατά περίπτωση ενώπιον της Υπηρεσίας Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την παύση του κωλύματος και σε κάθε περίπτωση το αργότερο μέσα σε ένα έτος από τη λήξη της προθεσμίας που δεν τηρήθηκε.

4. Η αίτηση υπόκειται στην καταβολή τέλους.

5. Ο αιτών που πέτυχε την αποκατάσταση των δικαιωμάτων του, μετά από αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, δεν μπορεί να τα επικαλεσθεί έναντι τρίτων που τυχόν απέκτησαν καλόπιστα δικαιώματα κατά το διάστημα που μεσολάβησε από τη λήξη της προθεσμίας που δεν τηρήθηκε μέχρι την έκδοση απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων για την επαναφορά.

6. Σε περίπτωση απώλειας της προθεσμίας ανανέωσης σήματος, η εξάμηνη περίοδος χάριτος, κατά τις διατάξεις του άρθρου 148 παράγραφος 3, δεν προσμετράται στην προθεσμία του έτους κατά την παράγραφο 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΣΗΜΑΤΟΣ**

Άρθρο 150 **Αξιώσεις επί προσβολής**

1. Όποιος κατά παράβαση του άρθρου 125 χρησιμοποιεί ή κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο προσβάλλει σήμα που ανήκει σε άλλον, μπορεί να εναχθεί για άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον, καθώς και να υποχρεωθεί σε αποζημίωση.

2. Με την αξίωση για την άρση της προσβολής ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει μεταξύ άλλων: α) την απόσυρση από το εμπόριο των εμπορευμάτων που κρίθηκε ότι προσβάλλουν δικαίωμα του σήματος και, εφόσον απαιτείται, των υλικών που κυρίως χρησίμευσαν στην προσβολή, β) την αφαίρεση του προσβάλλοντος σήματος ή του διακριτικού γνωρίσματος ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, την οριστική απομάκρυνση των εμπορευμάτων που φέρουν το προσβάλλον σημείο από το εμπόριο και γ) την καταστροφή αυτών. Το δικαστήριο διατάσσει εκτέλεση των μέτρων αυτών με έξοδα του προσβάλλοντος το σήμα, εκτός αν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

3. Εφόσον το δικαστήριο καταδικάσει σε παράλειψη πράξης, απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή 3.000 έως 10.000 ευρώ υπέρ του δικαιούχου, καθώς και προσωπική κράτηση μέχρι ένα έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Τα δικαιώματα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 έχει ο δικαιούχος και κατά ενδιάμεσου, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιωμάτων.

5. Όποιος υπαιτίως προσβάλλει ξένο σήμα, υποχρεούται σε αποζημίωση και σε ικανοποίηση της ηθικής βλάβης.

6. Η αποζημίωση μπορεί να υπολογισθεί και με βάση το ποσό το οποίο θα είχε καταβάλει ο προσβάλλων για δικαιώματα ή λοιπές αμοιβές, αν είχε ζητήσει την άδεια χρήσης από τον δικαιούχο.

7. Το δικαστήριο κατά τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνει υπόψη του, μεταξύ άλλων, τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, καθώς και την απώλεια κερδών που υφίσταται ο δικαιούχος και τα τυχόν οφέλη που αποκόμισε ο προσβάλλων το σήμα.

8. Αν δεν υπάρχει υπαιτιότητα του υπόχρεου, ο δικαιούχος μπορεί να αξιώσει είτε το ποσό, κατά το οποίο ο υπόχρεος ωφελήθηκε από την εκμετάλλευση του σήματος χωρίς τη συγκατάθεσή του, είτε την απόδοση του κέρδους που ο υπόχρεος απεκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

9. Η αγωγή εγείρεται ενώπιον του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου, ανεξαρτήτως ποσού και δικάζεται κατά την τακτική διαδικασία. Η αξίωση για αποζημίωση παραγράφεται μετά πενταετία από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε το πρώτον η προσβολή.

Επί διακοπής της παραγραφής νέα παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του έτους στο οποίο συνέπεσε το ποσό της διακοπής.

10. Οι αξιώσεις της παραγράφου 1 μπορεί να εισαχθούν και στο αρμόδιο πολυμελές πρωτοδικείο, εφόσον ασκούνται και άλλες αξιώσεις.

11. Προκειμένου για ταυτόσημο σήμα για ταυτόσημα προϊόντα ή υπηρεσίες, καθώς και για σήμα που διαφέρει ως προς τα στοιχεία που δεν μεταβάλλουν το διακριτικό του χαρακτήρα, για την πλήρη απόδειξη προσβολής αρκεί η προσκόμιση του πιστοποιητικού καταχώρισης του προσβαλλόμενου σήματος.

Άρθρο 151 Απόδειξη

1. Όταν κάποιος διάδικος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και επαρκή προς στήριξη των ισχυρισμών του περί προσβολής του σήματος, παράλληλα δε επικαλείται αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, ο δικαστής, ύστερα από αίτηση του διαδίκου, μπορεί να διατάξει την προσκόμιση των αποδεικτικών αυτών στοιχείων από τον αντίδικο. Η ύπαρξη ικανής ποσότητας προϊόντων με το προσβάλλον σήμα θεωρείται βάσιμο αποδεικτικό στοιχείο.

2. Αν συντρέχει προσβολή του σήματος σε εμπορική κλίμακα, το δικαστήριο μπορεί επίσης, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να διατάξει την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου.

3. Το δικαστήριο, σε κάθε περίπτωση κατ' αίτηση του υπόχρεου προς παροχή πληροφοριών, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίσει την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

4. Επί προσβολής σήματος, το Δικαστήριο ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του διαδίκου που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς στο πλαίσιο δίκης ασφαλιστικών μέτρων, μπορεί και πριν από την ορισμένη δικάσιμο, να διατάσσει την παροχή από τον αντίδικο πληροφοριών για την προέλευση και τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή της παροχής των υπηρεσιών που προσβάλλουν το σήμα. Το ίδιο μπορεί να διατάσσεται και κατά οποιουδήποτε άλλου προσώπου, το οποίο: α) βρέθηκε να κατέχει παράνομα τα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα, β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα, γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή σήματος ή δ) ευλόγως υποδείχθηκε από πρόσωπο των τριών προηγούμενων περιπτώσεων ως ενεργά εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών που παράγονται ή προσφέρονται σε εμπορική κλίμακα.

5. Οι πληροφορίες της παραγράφου 4 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται: α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και λοιπών προηγούμενων κατόχων του προϊόντος ή της υπηρεσίας, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής, β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που αφορά στα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

6. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 401 και 402 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δικαιούνται να αρνηθούν να παράσχουν τις αιτούμενες ως άνω πληροφορίες.

7. Οι παράγραφοι 3 και 4 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, οι οποίες: α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης, β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει των παραγράφων 3 και 4, γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης ή δ) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

8. Αν ο διάδικος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία κατά τις παραγράφους 1 και 2, οι αντίστοιχοι προς απόδειξη ισχυρισμοί του διαδίκου που ζήτησε την προσκόμιση ή την κοινοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων θεωρούνται ομολογημένοι. Όποιος αδικαιολόγητα παραβεί διαταγή του δικαστηρίου κατά τις παραγράφους 1 έως 3, καταδικάζεται, εκτός από τα δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή ύψους πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

9. Εφόσον ο υπόχρεος προς πληροφόρηση παράσχει ανακριβείς πληροφορίες από δόλο ή από βαρεία αμέλεια, ευθύνεται για τη ζημία που εκ του λόγου τούτου προξένησε.

10. Οι πληροφορίες που ελήφθησαν σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για την ποινική δίωξη του υπόχρεου προς πληροφόρηση.

Άρθρο 152 **Δικαστικά έξοδα**

Στις υποθέσεις του παρόντος νόμου τα εν γένει δικαστικά έξοδα και τέλη περιλαμβάνουν υποχρεωτικά και κάθε άλλη συναφή δαπάνη, όπως τα έξοδα των μαρτύρων, τις αμοιβές των πληρεξούσιων δικηγόρων, τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων των διαδίκων και τις δαπάνες για την ανακάλυψη των προσβολών, στις οποίες ευλόγως υποβλήθηκε ο νικήσας διάδικος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 173 έως 193 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 153 **Ασφαλιστικά μέτρα**

1. Όποιος έχει αξίωση για άρση και παράλειψη λόγω προσβολής του σήματος μπορεί να ζητήσει και τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων.

2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ζητήσει τη συντηρητική κατάσχεση ή την προσωρινή απόδοση των εμπορευμάτων με το προσβάλλον διακριτικό γνώρισμα προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στο δίκτυο εμπορικής διανομής.

3. Σε περίπτωση προσβολών που διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα και εφόσον ο δικαιούχος του σήματος αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης που έχει ζητήσει με τακτική αγωγή και προσκομίζει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, ότι το σήμα του προσβάλλεται ή επίκειται προσβολή του, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του καθού, καθώς και τη δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών του. Για το σκοπό αυτόν ζητεί από τον προσβολέα την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την προσήκουσα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες με τον όρο ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

4. Τα ασφαλιστικά μέτρα των προηγούμενων παραγράφων μπορεί να διαταχθούν και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του καθού, ιδίως όταν τυχόν καθυστέρηση θα προκαλούσε ανεπανόρθωτη ζημία στον δικαιούχο του σήματος.

5. Προκειμένου το αρμόδιο δικαστήριο να λάβει τα ανωτέρω μέτρα μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει κάθε ευλόγως διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο για να σχηματίσει την πεποίθηση ότι το δικαίωμα του προσβάλλεται ή ότι επίκειται προσβολή του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται εν προκειμένω οι παράγραφοι 4 έως 7 του άρθρου 154.

6. Η δήλωση καταθέσεως σήματος από το πρόσωπο, κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, δεν κωλύει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατ' αυτού.

7. Αρμόδιο για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων είναι το μονομελές πρωτοδικείο τόσο της περιφέρειας, στην οποία ευρίσκονται τα προϊόντα ή παρέχονται οι υπηρεσίες, όσο και της περιφέρειας που εδρεύει η επιχείρηση, της οποίας τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες φέρουν το προσβαλλόμενο σήμα.

8. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ζητήσει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των ενδιαμέσων, οι

υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή του σήματός του.

Άρθρο 154 **Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων**

1. Εφόσον επαρκώς πιθανολογείται με ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προσβολή ή επικείμενη προσβολή του σήματος και κάθε καθυστέρηση μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον δικαιούχο του σήματος ή υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων, το μονομελές πρωτοδικείο μπορεί να διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των παράνομων προϊόντων που κατέχονται από τον καθού και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και των εργαλείων που αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων αυτών, καθώς και τη φωτογράφησή τους, τη λήψη δειγμάτων των ανωτέρω προϊόντων, καθώς και σχετικών εγγράφων. Στις παραπάνω περιπτώσεις το δικαστήριο μπορεί να συζητήσει την αίτηση χωρίς να κλητεύσει εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Εφόσον τα μέτρα αυτά είναι πρόσφορα για να θεμελιώσει ο αιτών τις αξιώσεις, λόγω προσβολής του σήματος, το δικαστήριο διατάσσει τα ως άνω μέτρα διασφαλίζοντας την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

3. Η αίτηση του δικαιούχου του σήματος δεν απαιτεί λεπτομερή προσδιορισμό των αποδεικτικών στοιχείων, αλλά αρκεί ο προσδιορισμός τους κατά κατηγορία.

4. Σε περίπτωση που ληφθούν τα ανωτέρω μέτρα χωρίς να ακουστεί ο καθού, τούτος λαμβάνει γνώση με κοινοποίηση το αργότερο μέχρι και την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την εκτέλεση της προσωρινής διαταγής, διαφορετικά οι διαδικαστικές πράξεις που συνιστούν αυτή καθίστανται άκυρες.

5. Το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει τα ανωτέρω μέτρα υπό τον όρο να δοθεί εγγύηση από τον αιτούντα που καθορίζεται με την απόφασή του ή με την προσωρινή διαταγή, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποκατάσταση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί ο καθού εξ αυτών των μέτρων.

6. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 το δικαστήριο τάσσει υποχρεωτικώς προθεσμία για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο.

7. Αν τα ανωτέρω ασφαλιστικά μέτρα ανακληθούν ή παύσουν να ισχύουν εξαιτίας οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης του αιτούντος ή αν διαπιστωθεί εκ των υστέρων, ότι δεν υπήρξε προσβολή ή απειλή προσβολής των δικαιωμάτων του δικαιούχου του σήματος, το δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει τον αιτούντα, ύστερα από αίτηση του καθού, να καταβάλει σε αυτόν πλήρη αποζημίωση για κάθε ζημία.

Άρθρο 155 **Αναλογικότητα**

Οι ρυθμίσεις, οι κυρώσεις και τα μέτρα των άρθρων 150 έως 154 τελούν υπό την αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 156 Ποινικές διατάξεις

1. Διώκεται κατ' έγκληση και τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων ευρώ: α) όποιος εν γνώσει χρησιμοποιεί σήμα κατά παράβαση του άρθρου 125 παράγραφος 3 περίπτωση α' ή β', β) όποιος χρησιμοποιεί σήμα φήμης, κατά παράβαση του άρθρου 125 παράγραφος 3 περίπτωση γ' με πρόθεση να εκμεταλλευτεί ή να βλάψει τη φήμη του, γ) όποιος εν γνώσει θέτει σε κυκλοφορία, κατέχει, εισάγει ή εξάγει προϊόντα που φέρουν αλλότριο σήμα ή προσφέρει υπηρεσίες με αλλότριο σήμα και δ) όποιος εν γνώσει τελεί μία από τις πράξεις του άρθρου 125 παράγραφος 4 περιπτώσεις α', β' και γ'.

2. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις της παραγράφου 1 είναι ιδιαίτερα μεγάλη και συντρέχει εκμετάλλευση σε εμπορική κλίμακα ή ο υπόχρεος τελεί τις πράξεις αυτές κατ' επάγγελμα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή 6.000 έως 30.000 ευρώ. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνον επί προσβολής σήματος με ίδιο διακριτικό γνώρισμα και ταυτότητα ή ομοιότητα προϊόντων.

3. Όποιος χρησιμοποιεί τα σύμβολα και σημεία που αναφέρονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 123 διώκεται αυτεπαγγέλτως και τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι 2.000 ευρώ.

4. Η απόπειρα τέλεσης των ως άνω πράξεων τιμωρείται με μειωμένη την ποινή των ανωτέρω παραγράφων.

Άρθρο 157 Δημοσίευση αποφάσεων

1. Αποφάσεις αστικών δικαστηρίων ή τελεσίδικες αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων που αφορούν σε δικαιώματα που προβλέπονται στο Τρίτο Μέρος του παρόντος νόμου μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος και με δαπάνες του προσβάλλοντος το σήμα, να διατάσσουν τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, καθώς και την ανάρτηση της απόφασης, την πλήρη ή μερική δημοσίευσή της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή στο διαδίκτυο. Το δικαστήριο αποφασίζει τον προσήκοντα τρόπο πληροφόρησης, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας.

2. Η αξίωση αυτή αποσβέννεται αν τα μέτρα δημοσιοποίησης της απόφασης δεν εκτελεσθούν μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 158 Αρμοδιότητα πολιτικών δικαστηρίων

1. Τα πολιτικά δικαστήρια ουδεμία έχουν αρμοδιότητα, όπου καθίστανται κατά τον παρόντα νόμο αρμόδια η Υπηρεσία Σημάτων, η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων και τα Διοικητικά Δικαστήρια.

2. Οι αποφάσεις της Υπηρεσίας Σημάτων και της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, κατά των οποίων δεν χωρεί προσφυγή και οι τελεσίδικες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, που εκδίδονται κατά τον παρόντα νόμο, είναι υποχρεωτικές για τα πολιτικά δικαστήρια και κάθε άλλη αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ, ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ

Άρθρο 159 Έκπτωση από το δικαίωμα

1. Το δικαίωμα στο σήμα αποσβέννεται με δήλωση παραίτησης του δικαιούχου για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί.

2. Η παραίτηση δηλώνεται εγγράφως στην Υπηρεσία Σημάτων από τον δικαιούχο του σήματος. Παράγει αποτελέσματα μόνο μετά την καταχώρισή της στα οικεία βιβλία.

3. Αν έχουν παραχωρηθεί άδειες χρήσης, η υποβολή δήλωσης παραίτησης γίνεται δεκτή, μόνον αν ο δικαιούχος του σήματος αποδεικνύει ότι οι κάτοχοι αδειών χρήσης έχουν ενημερωθεί σχετικά με την πρόθεσή του να παραιτηθεί από τα δικαιώματά του στο σήμα.

Άρθρο 160 Λόγοι έκπτωσης

1. Ο δικαιούχος εκπίπτει του δικαιώματός του ολικά ή μερικά:

α. εάν, μέσα σε χρονικό διάστημα πέντε ετών από την καταχώριση του σήματος, ο δικαιούχος δεν κάνει ουσιαστική χρήση αυτού για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί ή αν διακόψει τη χρήση του σήματος για πέντε συνεχή έτη,

β. εάν, συνεπεία της συμπεριφοράς ή αδράνειας του δικαιούχου, το σήμα έχει καταστεί κοινόχρηστο ή συνήθης εμπορική ονομασία του προϊόντος ή της υπηρεσίας για το οποίο έχει καταχωρισθεί,

γ. εάν, λόγω της χρήσης του σήματος από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεση αυτού για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία τούτο έχει καταχωρισθεί, ενδέχεται να παραπλανηθεί το κοινό, ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

2. Αν ο λόγος έκπτωσης αφορά μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί, ο δικαιούχος κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.

3. Δεν επέρχεται έκπτωση του δικαιώματος:

α. εάν ο δικαιούχος του σήματος αποδείξει ότι η μη χρήση αυτού οφείλεται σε εύλογη αιτία,

β. εάν ο δικαιούχος του σήματος, στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης της πενταετίας μη χρήσης του και της υποβολής της αίτησης έκπτωσης, προέβη σε έναρξη ή επανάληψη της ουσιαστικής χρήσης του. Πάντως, η έναρξη ή επανάληψη της χρήσης μέσα σε περίοδο τριών μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης έκπτωσης, η οποία δεν αρχίζει να τρέχει νωρίτερα από τη συμπλήρωση της συνεχούς πενταετίας μη χρήσης, δεν λαμβάνεται υπόψη, εάν οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσης έλαβαν χώρα, αφού ο δικαιούχος έλαβε γνώση του γεγονότος ότι είναι πιθανή η υποβολή αίτησης έκπτωσης.

4. Τα αποτελέσματα της απόφασης διαγραφής του σήματος λόγω έκπτωσης αρχίζουν από την ημερομηνία που η απόφαση κατέστη τελεσίδικη.

5. Η τελεσίδικη απόφαση περί διαγραφής του σήματος λόγω έκπτωσης εγγράφεται στο μητρώο σημάτων και το σήμα διαγράφεται από αυτό.

Άρθρο 161 **Λόγοι ακυρότητας**

1. Το σήμα κηρύσσεται άκυρο και διαγράφεται εάν καταχωρίσθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 123 και 124.

2. Αν ο λόγος ακυρότητας αφορά μέρος μόνον των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί, το σήμα κηρύσσεται άκυρο μόνον για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.

3. Το σήμα δεν κηρύσσεται άκυρο εάν ο λόγος απαραδέκτου που προβλέπεται στο άρθρο 123 παράγραφος 1 περιπτώσεις β', γ' και δ' δεν υφίσταται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διαγραφής λόγω του ότι το σήμα απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης του.

4. Σε ακυρότητα υπόκειται και εθνικό σήμα για το οποίο έχει γίνει δεκτή από το Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά αίτηση αρχαιότητας σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 του Κανονισμού 207/2009/ΕΚ του Συμβουλίου (L 78), ακόμη και αν έχει προηγηθεί παραίτηση από το προγενέστερο αυτό εθνικό σήμα ή μη ανανέωση της προστασίας του.

5. Τα αποτελέσματα της απόφασης διαγραφής του σήματος λόγω ακυρότητας της απόφασης αρχίζουν από την ημερομηνία που αυτή κατέστη τελεσίδικη.

6. Η τελεσίδικη απόφαση περί διαγραφής του σήματος λόγω ακυρότητας εγγράφεται στο μητρώο σημάτων και το σήμα διαγράφεται από αυτό.

Άρθρο 162 **Διαδικασία διαγραφής λόγω έκπτωσης** **ή ακυρότητας**

1. Η αίτηση για διαγραφή λόγω έκπτωσης ή λόγω ακυρότητας υποβάλλεται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων.

2. Τα επιμελητήρια και οι ενώσεις καταναλωτών ή μέλη της μπορούν να υποβάλουν αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας μόνο στις περιπτώσεις των άρθρων 123 και 160 παράγραφος 1 εδάφιο γ'.

3. Δεν νομιμοποιείται να ζητήσει διαγραφή λόγω ακυρότητας για τους λόγους του άρθρου 124 εκείνος, ο οποίος τους είχε προβάλει κατά τη διαδικασία καταχώρισης, εφόσον αυτοί κρίθηκαν κατ' αντιδικία με τον δικαιούχο του σήματος από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα διοικητικά δικαστήρια.

4. Η αίτηση διαγραφής για λόγους ακυρότητας του άρθρου 161 ασκείται εντός προθεσμίας πέντε ετών από την καταχώριση του σήματος. Αίτηση διαγραφής ένεκα κατάθεσης που έγινε αντίθετα στην καλή πίστη ή κατάθεσης που έγινε κακόπιστα, ασκείται καθ' όλη τη διάρκεια της προστασίας του σήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' **ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ**

Άρθρο 163 **Προϋποθέσεις προστασίας**

1. Συνεταιρισμοί, ενώσεις κατασκευαστών, παραγωγών, παρεχόντων υπηρεσίες ή εμπόρων, οι οποίες

κατά το δίκαιο που τις διέπει έχουν ικανότητα δικαίου, καθώς επίσης νομικά πρόσωπα που διέπονται από κανόνες δημοσίου δικαίου, μπορούν να καταθέτουν σήματα για να διακρίνουν την προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών των μελών τους ή τη γεωγραφική τους προέλευση ή το είδος ή την ποιότητα ή και τις ιδιότητές τους.

2. Εφόσον το συλλογικό σήμα αποτελείται από γεωγραφική ένδειξη, πρέπει να προβλέπεται στο καταστατικό του νομικού προσώπου ότι κάθε πρόσωπο, του οποίου τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια γεωγραφική περιοχή και πληροί τις προϋποθέσεις χρήσης του συλλογικού σήματος, μπορεί να γίνει μέλος του νομικού προσώπου και να κάνει χρήση του συλλογικού σήματος.

3. Συλλογικό σήμα που αποτελείται από γεωγραφικές ενδείξεις, δεν δίνει στον δικαιούχο το δικαίωμα να απαγορεύει σε τρίτους τη χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων, ιδίως δε σε τρίτους που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν γεωγραφική ονομασία, με την προϋπόθεση ότι οι τρίτοι αυτοί τα χρησιμοποιούν σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη.

4. Η δήλωση κατάθεσης συλλογικού σήματος πρέπει να συνοδεύεται από κανονισμό χρήσης, ο οποίος περιέχει τον τίτλο, την έδρα, το σκοπό, το ονοματεπώνυμο των νόμιμων εκπροσώπων, ονομαστικό κατάλογο των μελών που δικαιούνται τη χρήση, καθώς και τους όρους και κανονισμούς που αφορούν τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών για τη χρήση του σήματος από αυτά. Κανονισμός χρήσης απαιτείται επίσης και για κάθε τυχόν μεταβολή των στοιχείων αυτών.

5. Η άσκηση των αξιώσεων που απορρέουν από την καταχώριση του συλλογικού σήματος ανήκει, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή στον κανονισμό χρήσης, στο δικαιούχο νομικό πρόσωπο.

6. Για τα συλλογικά σήματα τηρείται ειδικό μητρώο σημάτων, τα δε δικαιώματα κατάθεσης και παράτασης της διάρκειας αυτών ορίζονται στο πενταπλάσιο των δικαιωμάτων που ισχύουν κάθε φορά για τα υπόλοιπα σήματα.

7. Η χρήση του συλλογικού σήματος γίνεται απαραίτητα με την ένδειξη «συλλογικό σήμα».

8. Στα συλλογικά σήματα ισχύουν όλες οι διατάξεις του παρόντος, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' **ΔΙΕΘΝΗ ΣΗΜΑΤΑ**

Άρθρο 164 **Κύρωση Πρωτοκόλλου Μαδρίτης**

1. Τα διεθνή σήματα που κατατέθηκαν σύμφωνα με το Πρωτόκολλο σχετικά με τη Συμφωνία της Μαδρίτης που αφορά στη διεθνή καταχώριση σημάτων προστατευόμενα κατά τις διατάξεις του ν. 2783/2000 (Α' 1).

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου για τα εθνικά σήματα ισχύουν και για τα διεθνή σήματα εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 165 **Ορισμοί**

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου επί διεθνών σημάτων νοούνται ως:

α. «Αίτηση Μετατροπής», η αίτηση του άρθρου 173 του παρόντος.

β. «Βασική Καταχώριση» και «Βασική Αίτηση», η καταχώριση και η αίτηση όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 166 παρ. 1 στοιχείο β' του παρόντος νόμου.

γ. «Γραφείο Προέλευσης», το Γραφείο ενός Συμβαλλόμενου στο Πρωτόκολλο της Μαδρίτης Μέρους που είναι επιφορτισμένο με την καταχώριση των σημάτων για λογαριασμό του.

δ. «Διεθνής Αίτηση», η αίτηση προς το Διεθνές Γραφείο για καταχώριση ενός σήματος στο Διεθνές Μητρώο.

ε. «Διεθνές Γραφείο», το Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

στ. «Διεθνές Μητρώο», το Μητρώο των σημάτων που τηρείται από το Διεθνές Γραφείο για τους σκοπούς του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης.

ζ. «Διεθνής Καταχώριση», η εγγραφή ενός σήματος στο Διεθνές Μητρώο.

η. «Διεθνής Καταχώριση με την οποία ζητείται η προστασία σήματος στην Ελληνική Επικράτεια», η διεθνής καταχώριση με την οποία ζητείται η επέκταση της προστασίας στην Ελληνική Επικράτεια βάσει του άρθρου 3 τρις (1) ή (2) του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης.

θ. «Εκτελεστικός Κανονισμός», ο Κοινός Κανονισμός που υιοθετήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 10 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, όπως κυρώθηκε με το ν. 2783/2000 (Α'1).

ι. «Βιβλίο Διεθνών Σημάτων», το βιβλίο που αναφέρεται στο άρθρο 171 παρ. 2 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 166 Κατάθεση αίτησης

1. Επί διεθνούς καταχώρισης ελληνικών σημάτων η Ελλάδα θεωρείται ως χώρα προέλευσης της διεθνούς καταχώρισης, όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α. ο καταθέτης έχει πραγματική και μόνιμη βιομηχανική ή εμπορική εγκατάσταση ή κατοικία στην Ελλάδα ή είναι Έλληνας υπήκοος.

β. Έχει κατατεθειμένο ή καταχωρισμένο σήμα στην Ελλάδα.

2. Η αίτηση για διεθνή καταχώριση κατατίθεται στη Γαλλική ή Αγγλική.

Άρθρο 167 Έγγραφο της αίτησης

Η αίτηση για διεθνή καταχώριση κατατίθεται σε δύο αντίγραφα (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI) και πρέπει να παρουσιάζεται επί του εντύπου που προβλέπεται από τον Εκτελεστικό Κανονισμό. Υπογράφεται από τον καταθέτη ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο του σύμφωνα με τις έγγραφες οδηγίες που το συνοδεύουν και περιέχει τα απαραίτητα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 9 του Εκτελεστικού Κανονισμού. Επίσης κατατίθεται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονική μορφή με την προσκομιδή στην αρμόδια Υπηρεσία ψηφιακού δίσκου ή άλλου πρόσφορου ηλεκτρονικού αποθηκευτικού μέσου.

Άρθρο 168 Εξέταση τυπικών προϋποθέσεων - Διαβίβαση της αίτησης

1. Η αίτηση για διεθνή καταχώριση κατατίθεται στην Υπηρεσία Σημάτων, η οποία ελέγχει αν υφίστανται οι προϋποθέσεις του άρθρου 166, δίνει σε αυτήν αριθμό

πρωτοκόλλου και αναγράφει επ' αυτής την ημερομηνία παραλαβής, καθώς και τον αριθμό των συνοδευτικών εγγράφων.

2. Η αίτηση για διεθνή καταχώριση με τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα διαβιβάζεται στο Διεθνές Γραφείο, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την παραλαβή.

Άρθρο 169 Ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης

Η καταχώριση της διεθνούς αίτησης πραγματοποιείται από το Διεθνές Γραφείο. Ως ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης θεωρείται η ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη η διεθνής αίτηση από την Υπηρεσία Σημάτων, υπό τον όρο ότι εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής το Διεθνές Γραφείο την παρέλαβε σε κανονική και πλήρη μορφή. Εάν η αίτηση για διεθνή καταχώριση δεν παραληφθεί εντός της προθεσμίας αυτής, η διεθνής καταχώριση θα φέρει ως ημερομηνία καταχώρισης την ημερομηνία κατά την οποία η αίτηση παρελήφθη από το Διεθνές Γραφείο.

Άρθρο 170 Πληρωμή τελών

Τα οφειλόμενα τέλη για τη διεθνή καταχώριση ή την ανανέωσή της, καθώς και για κάθε μεταβολή επ' αυτής καταβάλλονται απευθείας στο Διεθνές Γραφείο

Άρθρο 171 Διαδικασία προστασίας διεθνούς καταχώρισης στην Ελληνική Επικράτεια

1. Για την παροχή προστασίας διεθνούς καταχώρισης στην Ελληνική Επικράτεια, αρμόδια να αποφασίσει είναι η Υπηρεσία Σημάτων.

2. Η διεθνής καταχώριση ως και η δήλωση επέκτασης διεθνούς καταχώρισης στην Ελληνική Επικράτεια εγγράφονται σε ειδικό έντυπο και αναρτώνται στο διαικτυακό τόπο της ΓΓΕ.

3. Σε περίπτωση αντικατάστασης εθνικού σήματος από διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ελλάδα, τα ουσιαστικά δικαιώματα που απορρέουν από το διεθνές σήμα ανατρέχουν στο χρόνο καταχώρισης του εθνικού σήματος.

Άρθρο 172 Ένδικα βοηθήματα

1. Στις διαδικασίες προσφυγής ενώπιον της ΔΕΣ, σύμφωνα με το άρθρο 144, ανακοπής, σύμφωνα με το άρθρο 140, και έκπτωσης ή ακυρότητας, σύμφωνα με το άρθρο 162, ο δικαιούχος διεθνούς καταχώρισης, ως αιτών ή καθού η αίτηση των παραπάνω ενδίκων βοηθημάτων, πρέπει να ορίσει πληρεξούσιο και αντίκλητο δικηγόρο εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια, στον οποίο γίνονται και όλες οι κοινοποιήσεις. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ο εξεταστής καλέσει τον καταθέτη να υποβάλει τις παρατηρήσεις του κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 139, κοινοποιώντας σε αυτόν προσωρινή άρνηση, σύμφωνα με τον Κανόνα 17.1 του Εκτελεστικού Κανονισμού του Πρωτοκόλλου. Επί διεθνών σημάτων, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 139 προθεσμία ορίζεται σε τρεις μήνες.

2. Αν ο αιτών διεθνή καταχώριση ή ο δικαιούχος διεθνούς καταχώρισης δεν εκπροσωπηθούν στις διαδικασίες της παραγράφου 1 από πληρεξούσιο δικηγόρο,

δεν τεκμαίρεται ομολογία και η ΔΕΣ δικάζει ως να ήταν παρόντες οι διάδικοι.

3. Αν ασκηθεί ανακοπή κατά αίτησης διεθνούς καταχώρισης, η Υπηρεσία Σημάτων κοινοποιεί στοιχεία της ανακοπής ως προσωρινή άρνηση στο Διεθνές Γραφείο σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης και τον κανόνα 17 του Εκτελεστικού Κανονισμού.

4. Αν η αίτηση διεθνούς καταχώρισης απορριφθεί, η Υπηρεσία Σημάτων κοινοποιεί την απορριπτική απόφαση στο Διεθνές Γραφείο σύμφωνα με τον Κανόνα 17.1 και 17.3 του Εκτελεστικού Κανονισμού του Πρωτοκόλλου. Η κοινοποίηση συνοδεύεται με μετάφραση στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα των οικείων διατάξεων του ελληνικού νόμου που προβλέπουν την άσκηση προσφυγής. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε προθεσμία ενενήντα ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της προσωρινής άρνησης στο Διεθνές Γραφείο.

Άρθρο 173

Διαδικασία μετατροπής διεθνούς σήματος σε εθνικό

1. Αν είτε η βασική αίτηση είτε η βασική καταχώριση, στην οποία στηρίζεται δήλωση διεθνούς σήματος με επέκταση στην Ελλάδα, παύσει να ισχύει στη χώρα προέλευσης μέσα σε μία πενταετία από την ημερομηνία της διεθνούς καταχώρισης, ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης δικαιούται, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία που ενεγράφη η παύση ισχύος της στο μητρώο σημάτων του Διεθνούς Γραφείου, να ζητήσει τη μετατροπή της σε εθνική αίτηση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII).

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και εάν η παύση ισχύος επέλθει μετά την πάροδο της ως άνω πενταετούς προθεσμίας, με την προϋπόθεση ότι το ένδικο βοήθημα υποβλήθηκε στη χώρα προέλευσης μέσα στην πενταετία.

3. Σε περίπτωση μετατροπής διεθνούς καταχώρισης σε εθνική αίτηση, ο καταθέτης υποβάλλει δήλωση μετατροπής στην Υπηρεσία Σημάτων που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 των άρθρων 135 και 136, καθώς και από βεβαίωση του Διεθνούς Γραφείου, από την οποία να προκύπτουν το σήμα και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες είχε ζητηθεί η προστασία του διεθνούς σήματος στην Ελλάδα, πριν από τη διαγραφή του από το διεθνές μητρώο και η ημερομηνία διαγραφής του από το διεθνές μητρώο.

4. Η δήλωση συντάσσεται σε ειδικό έντυπο, εφαρμοζόμενων αναλογικά των άρθρων 135 και 136 και καταχωρίζεται στο οικείο μητρώο σημάτων.

5. Το σήμα εκ μετατροπής καταχωρίζεται χωρίς πρό-ελεγχο, εφόσον έχει παρέλθει η προθεσμία του άρθρου 5 παρ. 2γ του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης και δεν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα. Εάν η εν λόγω προθεσμία δεν έχει παρέλθει ή εάν έχει ήδη κοινοποιηθεί προσωρινή απόρριψη, η δήλωση μετατροπής εξετάζεται από την Υπηρεσία Σημάτων, εφαρμοζόμενων αναλογικά των άρθρων 138 και 139. Αν η αίτηση για αρχική ή επιγενόμενη επέκταση προστασίας του διεθνούς σήματος στην Ελλάδα εκκρεμεί ενώπιον της Υπηρεσίας Σημάτων, της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων δικαστηρίων, η σχετική διαδικασία παύει ή η δίκη καταργείται μετά την υποβολή της αίτησης μετατροπής.

6. Μετά την υποβολή της δήλωσης μετατροπής η διεθνής καταχώριση διαγράφεται με πράξη της Υπηρεσίας Σημάτων από τα βιβλία διεθνών σημάτων.

7. Η προστασία σήματος που προέρχεται από μετατροπή διεθνούς καταχώρισης σε αίτηση εθνικού σήματος διαρκεί για μια δεκαετία, που αρχίζει είτε από την ημερομηνία της διεθνούς καταχώρισης είτε, σε περίπτωση μεταγενέστερης επέκτασης διεθνούς σήματος στην Ελλάδα, από την ημερομηνία εγγραφής στο Διεθνές Μητρώο της αίτησης επέκτασης για την προστασία του διεθνούς σήματος στην Ελλάδα. Για την ανανέωση των σημάτων αυτών κρίσιμη είναι η ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στην Υπηρεσία Σημάτων.

Άρθρο 174

Διαδικασία διαγραφής διεθνούς σήματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει η διεθνής καταχώριση αποσβέννυται με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 160 και 161. Όταν η απόφαση καταστεί τελεσίδικη, η Υπηρεσία Σημάτων ενημερώνει το Διεθνές Γραφείο με δήλωση, στην οποία αναφέρεται το όνομα του δικαιούχου, ο αριθμός της διεθνούς εγγραφής, η δικαστική αρχή και η διαδικασία απώλειας του δικαιώματος, η τελεσιδικία της απόφασης, η έναρξη ισχύος της και τα καλυπτόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες κατά τον Κανόνα 19 του Εκτελεστικού Κανονισμού.

2. Το δικόγραφο της αίτησης έκπτωσης ή ακυρότητας κατά διεθνούς σήματος κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος στον διεθνή καταθέτη ή τον αντιπρόσωπό του, όπως εμφανίζεται στο Διεθνές Μητρώο, με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της τηλεομοιοτυπίας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τριάντα ημέρες πριν από την ορισθείσα πρώτη συζήτηση, μεταφρασμένο από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από τον επισπεύδοντα διάδικο στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα. Εάν έχει ορισθεί πληρεξούσιος δικηγόρος ή αντίκλητος στη Ελλάδα, η κοινοποίηση του δικογράφου γίνεται υποχρεωτικά μόνο σε αυτόν, με δικαστικό επιμελητή, χωρίς μετάφραση. Πρόσθετοι λόγοι κοινοποιούνται δέκα ημέρες πριν από την ορισθείσα πρώτη συζήτηση με τον ίδιο τρόπο που ασκείται η αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατά διεθνούς σήματος. Το αυτό ισχύει και για κοινοποίηση κλήτευσης ένορκης βεβαίωσης ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΗΜΑ

Άρθρο 175 Προστασία

1. Η προστασία που παρέχεται στο κοινοτικό σήμα δεν μπορεί να υστερεί από την προστασία που παρέχεται στο εθνικό σήμα.

2. Σε περίπτωση που στηρίχθηκε η αρχαιότητα κοινοτικού σήματος σε καταχωρισμένο εθνικό σήμα, τα ουσιαστικά δικαιώματα που απορρέουν από το καταχωρισμένο και σε ισχύ κοινοτικό σήμα ανατρέχουν στο χρόνο καταχώρισης του εθνικού σήματος.

Άρθρο 176**Μετατροπή κοινοτικού σήματος σε εθνικό**

1. Σε περίπτωση μετατροπής αίτησης κοινοτικού σήματος ή κοινοτικού σήματος σε εθνική αίτηση ο καταθέτης υποβάλλει δήλωση μετατροπής στην Υπηρεσία Σημάτων που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παρ. 1 του άρθρου 135 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 136, καθώς και από μετάφραση της αίτησης μετατροπής και των συνημμένων εγγράφων στην ελληνική γλώσσα, από πρόσωπο ή αρχή που έχει το δικαίωμα μετάφρασης σύμφωνα με το νόμο.

2. Η προθεσμία υποβολής των ανωτέρω δικαιολογητικών είναι δύο μήνες και αρχίζει από την ειδοποίηση του καταθέτη ή του δικαιούχου του κοινοτικού σήματος ή του πληρεξουσίου του δικηγόρου στην Ελλάδα που αναφέρεται στην αίτηση μετατροπής, από την Υπηρεσία Σημάτων με έγγραφο επί αποδείξει παραλαβής.

3. Η δήλωση συντάσσεται σε ειδικό έντυπο, η μορφή και το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII με τίτλο ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ του παρόντος νόμου. Η δήλωση καταχωρείται στο οικείο μητρώο σημάτων, εφαρμοζομένων αναλογικά των άρθρων 137, 138 και 139.

4. Η προστασία σήματος που προέρχεται από μετατροπή αίτησης κοινοτικού σήματος ή από μετατροπή κοινοτικού σήματος σε εθνική αίτηση ανατρέχει στην ημερομηνία κατάθεσης του κοινοτικού σήματος ή στην ημερομηνία προτεραιότητας της αίτησης ή του κοινοτικού σήματος και ενδεχομένως στην αρχαιότητα εθνικού σήματος που μπορεί να έχει διεκδικηθεί. Για την ανανέωση των σημάτων αυτών κρίσιμη είναι η ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης μετατροπής στο Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄**ΣΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΤΑΘΕΤΩΝ****Άρθρο 177****Προστασία**

1. Οι δικαιούχοι σημάτων που έχουν την επαγγελματικούς εγκατάσταση εκτός της Ελλάδας, προστατεύονται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Επί σημάτων που κατατίθενται με διεκδίκηση προτεραιότητας σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Παρισίων (ν. 213/1975), η απόδειξη κατάθεσης του σήματος στην αλλοδαπή πολιτεία μπορεί να υποβάλεται το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της δήλωσης κατάθεσης του σήματος στην ημεδαπή.

3. Για την προστασία στην Ελλάδα απαιτείται, επιπλέον, κατάθεση σύμφωνη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Η προθεσμία προσφυγής των δικαιούχων αλλοδαπών σημάτων κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Σημάτων ή της ΔΕΣ παρατείνεται κατά τριάντα ημέρες.

5. Για την κατάθεση αρκεί η προβλεπόμενη στην περίπτωση Δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 136 έγγραφη εξουσιοδότηση που περιέχει και δήλωση για υπαγωγή στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Αθήνας. Η δήλωση αυτή μπορεί να αναπληρωθεί και με έγγραφη δήλωση του πληρεξουσίου του αιτούντος στην Υπηρεσία Σημάτων.

6. Τα ξενόγλωσσα έγγραφα που προσκομίζονται κατά την κατάθεση σήματος πρέπει να συνοδεύονται και με ελληνική μετάφραση που έχει γίνει από πρόσωπο ή

αρχή που έχει το δικαίωμα μετάφρασης σύμφωνα με το νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄**ΕΙΔΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 178****Δημοσιεύσεις**

Οι δημοσιεύσεις, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, γίνονται στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 179**Τέλη**

1. Τα υπέρ του Δημοσίου τέλη για τα σήματα καθορίζονται ως ακολούθως:

α. Κατάθεση σήματος	110 €
β. Για κάθε επιπλέον κλάση και μέχρι τη δεκάτη	20 €
γ. Κατάθεση σήματος από μετατροπή κοινοτικού ή διεθνούς ή από διαίρεση	110 €
δ. Για κάθε επιπλέον κλάση και μέχρι τη δεκάτη	20 €
ε. Παράταση προστασίας σήματος	90 €
στ. Για κάθε επιπλέον κλάση και μέχρι τη δεκάτη	20 €
ζ. Αλλαγή επωνυμίας ή νομικής μορφής ή κατοικίας ή έδρας	50 €
η. Περιορισμός προϊόντων ή υπηρεσιών	20 €
θ. Μεταβίβαση σήματος	90 €
ι. Παραχώρηση άδειας χρήσης	90 €
ια. Εγγραφή περιορισμών του δικαιώματος κατ' άρθρο 129 και εμπραγμάτων δικαιωμάτων κατ' άρθρο 133 παρ. 1	40 €
ιβ. Διαβίβαση αίτησης κοινοτικού σήματος	15 €
ιγ. Έλεγχος και διαβίβαση Διεθνούς Αίτησης	15 €
ιδ. Αντικατάσταση εθνικού σήματος από διεθνές	110 €
ιε. Κατάθεση ενδίκων μέσων παρεμβάσεων και αιτήσεων ενώπιον της διοικητικής επιτροπής σημάτων	70 €
ιστ. Παράβολο συζήτησης ενδίκων μέσων και αιτήσεων, ενώπιον της διοικητικής επιτροπής σημάτων	40 €
ιζ. Επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση	110 €
ιη. Έκδοση αντιγράφου σήματος	1 €

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται εκάστοτε τα υπέρ του Δημοσίου τέλη, που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 180**Ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών**

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες, για τα οποία κατατίθενται τα σήματα, ταξινομούνται σύμφωνα με τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών της Συμφωνίας της Νίκαιας, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2505/1997 (Α΄ 118). Η κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εφαρμοστέα ταξινόμηση εμφανίζεται στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ «ΚΛΑΣΕΙΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ».

Άρθρο 181
Εξουσιοδοτική διάταξη

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται τα εξής θέματα του Τρίτου Μέρους του παρόντος νόμου: α) ο αριθμός των τμημάτων της ΔΕΣ, β) τα κριτήρια επιλογής και τα προσόντα των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Σημάτων που εκτελούν χρέη εξεταστή, γ) ο διορισμός των μελών των τμημάτων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, καθώς και των αναπληρωτών της, δ) οι όροι τήρησης του ηλεκτρονικού μητρώου σημάτων, το οποίο μετά την ολοκλήρωσή του θα αντικαταστήσει το έντυπο μητρώο σημάτων, ε) ο τρόπος κατάθεσης και ελέγχου των ηχητικών και τρισδιάστατων σημάτων και στ) κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 182
Μεταβατικές διατάξεις

1. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποθέσεις ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των Διοικητικών Δικαστηρίων διέπονται από τις διατάξεις του προϊσχύοντος νόμου.

2. Οι αποφάσεις που δημοσιεύονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και για έξι μήνες υπόκεινται σε άσκηση προσφυγής, παρέμβασης και τριτανακοπής σύμφωνα με τις διατάξεις του προϊσχύοντος νόμου.

3. Ως προς την αφετηρία των προθεσμιών εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο, κατά τον οποίο συντελέστηκε το γεγονός που τις κίνησε.

4. Η διάρκεια των προθεσμιών που είχαν αρχίσει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του, μόνο αν η διάρκεια που προβλέπεται από αυτές είναι μεγαλύτερη από εκείνη που προβλεπόταν από τις προϊσχύουσες διατάξεις.

5. Σήματα που δεν έχουν γίνει αμετακλήτως δεκτά κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κρίνονται ως προς τις προϋποθέσεις παραδεκτού, σύμφωνα με το προϊσχύον δίκαιο.

6. Η δυνατότητα επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, σύμφωνα με το άρθρο 149, ισχύει μόνο στις περιπτώσεις που το κώλυμα που είχε ως συνέπεια την απώλεια δικαιώματος ή προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη, επήλθε μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

7. Η δυνατότητα διαίρεσης ισχύει και για τα σήματα που είχαν δηλωθεί ή καταχωρισθεί πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

8. Η δυνατότητα υποβολής έγγραφης συναίνεσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 4 καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαφορές.

9. Σήματα που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχουν δηλωθεί ή καταχωρισθεί ως παράλληλη κατάθεση ή καταχώριση άλλου, πρότερου σήματος, ισχύουν και προστατεύονται σύμφωνα με το νόμο αυτόν. Το κύρος παράλληλης κατάθεσης ή παράλληλης καταχώρισης σήματος δεν θίγεται, εάν παύσει λόγω μη ανανέωσης να ισχύει το πρότερο σήμα, του οποίου αποτελεί παράλληλη κατάθεση ή παράλληλη καταχώριση, εκτός εάν το πρότερο σήμα διαγράφηκε τελεσίδικα για λόγους των άρθρων 123 και 124.

Άρθρο 183
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος των Κεφαλαίων Δ', Η' και Θ' και των άρθρων 179 και 181, καταργούνται οι διατάξεις του ν. 2239/1994 (Α' 152), του π.δ. 353/1998 (Α' 235), του άρθρου 9 του β.δ. 20/27.12.1939 (Α' 553), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκεινται στα ανωτέρω κεφάλαια ή αφορούν θέματα που ρυθμίζονται από αυτά.

Η Ανάπτυξη των λοιπών διατάξεων των ανωτέρω νομοθετικών και κανονιστικών κειμένων επέρχεται με τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
ΣΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 184
Σήμα ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών

1. Θεσπίζεται προαιρετικό σήμα διάκρισης της προέλευσης των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών, το οποίο αποτελείται από λεκτικό και εικαστικό τμήμα. Το σήμα είναι ενιαίο για τις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών και δεν μπορεί να παραπέμπει σε άλλα σήματα. Το ειδικότερο περιεχόμενο και η απεικόνιση αυτού, καθώς και η τυχόν διαγωνιστική διαδικασία για το σχηματισμό τέτοιου σήματος καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

2. Το Σήμα καταχωρίζεται, ως επίσημο σήμα του Ελληνικού Κράτους, από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Π.Ο.Δ.), σύμφωνα με το άρθρο 6 τρις της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων.

3. Το Σήμα απονέμεται έπειτα από αίτηση του ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τις διαδικασίες, τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 189 και 190 και δηλώνει ότι τα σημαινόμενα με αυτό προϊόντα και υπηρεσίες έχουν ελληνική προέλευση.

Άρθρο 185
Επιτροπή Ελληνικού Σήματος
Συγκρότηση - Σύνθεση - Λειτουργία

1. Στη Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας συνιστάται «Επιτροπή Ελληνικού Σήματος» (ΕΕΣ), με αντικείμενο την υποβολή προτάσεων προς τον αρμόδιο Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για την έκδοση Κανονισμών και το συντονισμό των διαδικασιών για την απονομή του Σήματος Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών. Η ΕΕΣ, για τις σχέσεις και τις συναλλαγές της με την αλλοδαπή, αποδίδεται στην αγγλική γλώσσα ως «NATIONAL COMMITTEE OF THE HELLENIC TRADEMARK».

2. Η ΕΕΣ συγκροτείται ως εξής:

α) Τον Γενικό Γραμματέα Εμπορίου, ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Εμπορίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

β) Τρεις εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Εμπορίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου με τους αναπληρωτές τους, εκ των οποίων ένας εκπρόσωπος του Τμήματος Καταχώρισης Σημάτων και ένας εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Τιμών Τροφίμων και Ποτών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

γ) Τρεις εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων με τους αναπληρωτές τους.

δ) Έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών με τον αναπληρωτή του.

ε) Έναν εκπρόσωπο του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων με τον Αναπληρωτή του.

στ) Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας με τον αναπληρωτή του.

ζ) Έναν εκπρόσωπο του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) με τον αναπληρωτή του.

η) Έναν εκπρόσωπο του Γενικού Χημείου του Κράτους με τον αναπληρωτή του.

θ) Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τον αναπληρωτή του.

ι) Έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) με τον αναπληρωτή του.

3. Τα μέλη της ΕΕΣ των περιπτώσεων ε' έως ι' συμμετέχουν στην Επιτροπή κατά περίπτωση, εφόσον συζητείται θέμα της αρμοδιότητάς τους, μετά από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου προ 10 ημερών, στην οποία αναγράφονται και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Εφόσον πρόκειται να συζητηθούν θέματα που αφορούν τη λειτουργία της Επιτροπής, γενικού ή διατομεακού ενδιαφέροντος καλούνται υποχρεωτικά όλα τα μέλη.

4. Ο Πρόεδρος και τα λοιπά μέλη της επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Για την έκδοση της απόφασης, οι δημόσιες υπηρεσίες και οι φορείς, εκπρόσωποι των οποίων μετέχουν ως μέλη στην ΕΕΣ, προτείνουν εγγράφως τους εκπροσώπους τους. Ως μέλη της ΕΕΣ επιλέγονται πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ειδικές γνώσεις ή με εμπειρία στους επιδιωκόμενους σκοπούς της. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας της ΕΕΣ και ο αναπληρωτής του, οι οποίοι πρέπει να είναι υπάλληλοι του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη της ΕΕΣ παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

5. Η θητεία των μελών της είναι διετής και μπορεί να ανανεωθεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Τα μέλη είναι δυνατόν να ανακληθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος του φορέα που τα πρότεινε προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Οι φορείς προτείνουν στον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας τα νέα μέλη για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας.

6. Παύεται μέλος των περιπτώσεων α' έως δ' της παραγράφου 2 το οποίο απουσίασε αδικαιολόγητα από τρεις διαδοχικές συνεδριάσεις της ΕΕΣ, παρότι κλήθηκε νόμιμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3. Για την εφαρμογή της παρούσας στα υπόλοιπα μέλη, απαιτείται να έχει προηγηθεί νόμιμη κλήση σύμφωνα με την παράγραφο 3. Για το υπόλοιπο της θητείας του αποχωρούντος μέλους ορίζεται νέο, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Ο Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί με αιτιολογημένη πράξη να παύσει μέλος της ΕΕΣ και να ζητήσει τον ορισμό νέου μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 4.

7. Η ΕΕΣ συνέρχεται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου τακτικά, τουλάχιστον μία φορά το μήνα και έκτακτα

είτε με πρόσκληση του Προέδρου της είτε ύστερα από αίτηση ενός τρίτου τουλάχιστον των μελών της.

8. Τα μέλη της ΕΕΣ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ενεργούν συλλογικά. Ο Πρόεδρος καθορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, καθώς και τους εισηγητές. Χρέη εισηγητών εκτελούν, κατά περίπτωση, υπάλληλοι των αρμόδιων Υπηρεσιών, ενδεικτικά του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Υπ.Α.Α.Ν), του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Υπ.Ε.Κ.Α.), του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.), του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και του Γενικού Χημείου του Κράτους ή εκπρόσωποι ιδιωτικών φορέων, καθώς και μεμονωμένοι επιστήμονες - εμπειρογνώμονες που ορίζονται με απόφαση της ΕΕΣ.

9. Η ΕΕΣ εκπροσωπείται έναντι τρίτων, δικαστικώς και εξωδικώς, στην Ελλάδα και το εξωτερικό από τον Υπουργό Οικονομικών.

10. Η ΕΕΣ μπορεί να ζητά κάθε πληροφορία ή έγγραφο χρήσιμο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της ως και να καλεί ενώπιόν της υπαλλήλους υπηρεσιών του δημόσιου τομέα του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) ή άλλα πρόσωπα για παροχή πληροφοριών.

11. Η ΕΕΣ μπορεί με απόφασή της να συγκροτεί επιτροπές και ομάδες εργασίας ή να δίδει εντολή σε συγκεκριμένα μέλη της για την εξέταση θεμάτων που εμπíπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Στις επιτροπές και ομάδες εργασίας μπορούν να συμμετέχουν και πρόσωπα που δεν αποτελούν μέλη της και τα οποία προέρχονται από τον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) και έχουν προηγούμενη εμπειρία και προϋπηρεσία στο σχετικό κλάδο, στον οποίο αφορά το εκάστοτε προς εξέταση θέμα. Το έργο των επιτροπών και των ομάδων εργασίας κατευθύνεται από μέλη της ΕΕΣ. Οι μελέτες, τα πορίσματα, οι εισηγήσεις και οι γνωμοδοτήσεις των επιτροπών και των ομάδων εργασίας υποβάλλονται στην ΕΕΣ.

12. Κατά τα λοιπά, με την επιφύλαξη και όσων ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΕΣ, εφαρμόζεται ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

Άρθρο 186

Αρμοδιότητες της ΕΕΣ

1. Η ΕΕΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Κατόπιν διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης, εισηγείται προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας το περιεχόμενο των κανονισμών σχετικά:

αα) με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες απονέμεται το Σήμα,

ββ) τις διαδικασίες, τους όρους, τις προϋποθέσεις και το τέλος απονομής του,

γγ) τους φορείς που απονέμουν το Σήμα, ελέγχουν την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων απονομής και διατήρησής του και επιβάλλουν κυρώσεις σε περιπτώσεις παράβασής τους,

δδ) τις προδιαγραφές που πρέπει να τηρούν οι φορείς που απονέμουν το σήμα.

β) Εκδίδει τον Κανονισμό Λειτουργίας της.

γ) Εξετάζει ενστάσεις σε περιπτώσεις μη απονομής του Σήματος, μη έγκρισης της μεταβίβασής του ή επιβολής κυρώσεων.

δ) Ενημερώνει και παρέχει πληροφοριακά στοιχεία στις αρμόδιες αρχές, στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις.

ε) Οργανώνει ή συμμετέχει σε σεμινάρια, προγράμματα, συνέδρια, διαλέξεις ή δημόσιες συζητήσεις κ.λπ., για την ανάπτυξη και διάδοση του Σήματος.

στ) Εποπτεύει το Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών και θέτει τις προδιαγραφές λειτουργίας του.

ζ) Τηρεί ιστοσελίδα, στην οποία αναρτώνται οι Κανονισμοί Απονομής του Ελληνικού Σήματος, καθώς και κάθε άλλη σχετική με το Σήμα πληροφορία.

2. Για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της η ΕΕΣ μπορεί να ζητά την τεχνική και επιστημονική υποστήριξη Υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, του ΕΛΟΤ, του ΕΦΕΤ, του Γενικού Χημείου του Κράτους, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, είτε ιδιωτικών φορέων και μεμονωμένων εμπειρογνομητών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Άρθρο 187

Κανονισμοί απονομής Ελληνικού Σήματος

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, έπειτα από πρόταση της ΕΕΣ, εκδίδονται οι Κανονισμοί Απονομής Ελληνικού Σήματος, ανά κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες, για τις οποίες απονέμεται το Σήμα, μπορεί να φέρουν πρόσθετες ενδείξεις ανάλογα με τη φύση τους, τα χαρακτηριστικά τους και την εγχώρια παραγόμενη προστιθέμενη αξία. Η ΕΕΣ πριν από την έκδοση των κανονισμών οφείλει να διεξάγει δημόσια διαβούλευση. Οι Κανονισμοί Απονομής Ελληνικού Σήματος περιέχουν κατ' ελάχιστον:

α) Τον φορέα που απονέμει το Σήμα ανά κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών, διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων απονομής και διατήρησής του και επιβάλλει κυρώσεις.

β) Τα κριτήρια, τις προϋποθέσεις απονομής του Σήματος και τις ειδικές προδιαγραφές ή συνοδευτικές λεκτικές επεξηγήσεις, που ενδεχομένως απαιτούνται για κάθε προϊόν και υπηρεσία, καθώς και το ύψος των τελών για την απονομή, τη μεταβίβαση, τη διατήρηση και την ανανέωση του Σήματος.

γ) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών που δικαιούνται να χρησιμοποιούν το Σήμα.

δ) Τους όρους υπό τους οποίους επιτρέπεται η χρήση του Σήματος, έπειτα από αίτημα του ενδιαφερομένου στον φορέα απονομής. Σε περίπτωση μεταβίβασης, ο δικαιούχος θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις απονομής του Σήματος. Η μεταβίβαση ισχύει μόνο μετά την καταχώριση της εγκριτικής απόφασης του φορέα απονομής στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Σήματος Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών.

ε) Τη διαδικασία διενέργειας τακτικών και εκτάκτων ελέγχων από τον φορέα απονομής.

στ) Τις περιπτώσεις που ο φορέας απονομής διατάσσει την προσωρινή ή οριστική ανάκληση του δικαιώματος της χρήσης του Σήματος.

ζ) Τον φορέα ή τους φορείς, που μπορούν στο πλαίσιο των κειμένων διατάξεων, να συνεργάζονται με την ΕΕΣ για τη διενέργεια ελέγχων και την εφαρμογή των αντίστοιχων Κανονισμών.

Άρθρο 188

Κριτήρια απονομής του Σήματος

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου τα προϊόντα και οι υπηρεσίες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες: α) τα φυσικά προϊόντα, β) τα μεταποιημένα φυσικά προϊόντα και γ) τα λοιπά (βιομηχανικά - βιοτεχνικά) προϊόντα και υπηρεσίες.

2. Για την απονομή του σήματος, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που θέτουν οι διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές διατάξεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά, τις επισημάνσεις, την ασφάλεια και προστασία του καταναλωτή. Επίσης, θα πρέπει από την παραγωγή ή την επεξεργασία τους να προκύπτει εγχώρια προστιθέμενη αξία.

3. Ειδικά για τα φυσικά προϊόντα (αγροτικά, κτηνοτροφικά προϊόντα, πρώτες ύλες), ως βασικό κριτήριο για την απονομή του Σήματος ορίζεται η παραγωγή ή εκτροφή ή συγκομιδή, ανάλογα με το προϊόν, στην Ελληνική Επικράτεια.

4. Στα μεταποιημένα φυσικά προϊόντα, για την απονομή του σήματος, πρέπει ποσοστό της μάζας των συστατικών τους ή της μάζας της βασικής πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται να προέρχεται από την Ελλάδα. Με τον κανονισμό απονομής καθορίζεται, για κάθε κατηγορία προϊόντος, συγκεκριμένα το ποσοστό επί της μάζας του κάθε επί μέρους συστατικού ή της βασικής πρώτης ύλης.

5. Με τον κανονισμό μπορεί να εισάγονται εξαιρέσεις από το κριτήριο αυτό στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για πρώτες ύλες που δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατόν να παραχθούν στην Ελληνική Επικράτεια ή παράγονται σε μη επαρκείς ποσότητες,

β) για προϊόντα, η ελληνικότητα των οποίων συνίσταται στον παραδοσιακό ή τον ιδιαίτερο τρόπο παρασκευής και επεξεργασίας τους,

γ) επίσης, μπορεί να εισάγονται προσωρινές εξαιρέσεις από το κριτήριο, εφόσον παρουσιάζεται έλλειψη σε συγκεκριμένη πρώτη ύλη, που οφείλεται σε αντικειμενικά, έκτακτα και εξαιρετικά γεγονότα, όπως οδικά φυσικά καταστροφές ή κακές καιρικές συνθήκες.

6. Για τα λοιπά (βιομηχανικά - βιοτεχνικά) προϊόντα και υπηρεσίες, ως βασικό κριτήριο απονομής ορίζεται το ποσοστό του κόστους παραγωγής που πραγματοποιείται στην Ελληνική Επικράτεια, όπως αυτό εξειδικεύεται με τον κανονισμό απονομής για κάθε προϊόν ή υπηρεσία. Στο κόστος παραγωγής περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν στην έρευνα και την ανάπτυξη του προϊόντος ή της υπηρεσίας, ενώ αποκλείονται όσες αφορούν την προώθηση, προβολή και διαφήμιση του προϊόντος.

Άρθρο 189

Υποχρεώσεις του Φορέα Απονομής Σήματος

1. Ο φορέας απονομής του σήματος τηρεί συγκεκριμένες προδιαγραφές που διασφαλίζουν ότι έχει τη διοικητική συγκρότηση και την τεχνική επάρκεια και τεχνογνωσία για την απονομή του Σήματος και τη διενέργεια ελέγχων για το συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία.

2. Ο Κανονισμός που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 187, κατά τον καθορισμό του φορέα απονομής, λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τα κριτήρια του ίδιου άρθρου, τις πιστοποιήσεις που έχει λάβει και τα πρωτόκολλα που τηρεί ο φορέας απονομής, καθώς και την εμπειρία του σε πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών.

3. Το έργο της απονομής και του ελέγχου του Σήματος, ανά κατηγορία προϊόντος ή υπηρεσίας, μπορεί να ανατεθεί σε ένα μόνο φορέα στην επικράτεια ή ανά περιφέρεια ή νομό. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο φορέας απονομής μπορεί να ζητά πληροφορίες από άλλα ελεγκτικά όργανα ή φορείς, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο και σκόπιμο. Εφόσον από τη δημόσια διαβούλευση για την έκδοση του Κανονισμού Απονομής, σύμφωνα με το άρθρο 187, ή με άλλον τρόπο καταστεί γνωστό στην ΕΕΣ ότι το έργο του φορέα απονομής μπορεί να ανατεθεί στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σε περισσότερους φορείς, διενεργείται από την ΕΕΣ συγκριτική αξιολόγηση των φορέων που εκδηλώνουν ενδιαφέρον μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, προκειμένου να επιλεγεί ο φορέας.

4. Η ΕΕΣ μπορεί να διενεργεί ελέγχους στους φορείς απονομής σχετικά με την τηρούμενη διαδικασία απονομής του Σήματος και επιβολής κυρώσεων, να απευθύνει συστάσεις και να εκδίδει οδηγίες. Αν η ΕΕΣ διαπιστώσει ότι ο φορέας δεν πληροί τις προδιαγραφές που απαιτούνται από τον κανονισμό απονομής ή από το παρόν άρθρο μπορεί να αποφασίσει την αντικατάστασή του.

Άρθρο 190

Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών

1. Στη Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου τηρείται το Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών, στο οποίο καταχωρίζεται ανά κατηγορία προϊόντος και υπηρεσίας κάθε απονομή, ανανέωση, μεταβίβαση και ανάκληση προσωρινή ή οριστική της χρήσης του Σήματος. Το Μητρώο περιλαμβάνει την επωνυμία της επιχείρησης, το είδος και την υποχρεωτική ονομασία πώλησης, εφόσον προβλέπεται, και την κατηγορία των προϊόντων και υπηρεσιών, στα οποία έχει απονεμηθεί το Σήμα. Με κανονισμό της ΕΕΣ μπορεί να εξειδικευτούν τα στοιχεία, τα οποία καταχωρίζονται στο Μητρώο, ανά κατηγορία προϊόντος ή υπηρεσίας, καθώς και να ρυθμίζονται άλλα ζητήματα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικά με την τήρηση του Μητρώου, τις καταχωρίσεις, την ασφαλή πρόσβαση και την πιστοποίηση των χρηστών.

2. Η καταχώριση των στοιχείων στη βάση δεδομένων του Μητρώου γίνεται ηλεκτρονικά απευθείας από τον φορέα απονομής, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την πληρότητα και ορθότητα των στοιχείων που καταχωρεί. Διόρθωση των στοιχείων επιτρέπεται μετά από αίτημα του δικαιούχου χρήσης του Σήματος, εφόσον επικαλείται και προσκομίζει στον φορέα τα ορθά στοιχεία.

3. Το τμήμα του Μητρώου που αφορά στα ευρετήρια δικαιούχων του Σήματος και ονομασίας πώλησης προϊόντων και παροχής υπηρεσιών, είναι δημόσιο και ελεύθερα προσβάσιμο.

4. Η Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου υποχρεούται να τηρεί όλα τα απαιτούμενα πρωτόκολλα και τις τεχνικές προδιαγραφές προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ακεραιότητα της βάσης δεδομένων του Μητρώου.

Άρθρο 191

Απονομή του δικαιώματος χρήσης του Ελληνικού Σήματος

1. Το δικαίωμα χρήσης του Ελληνικού Σήματος παραχωρείται με την καταχώριση του δικαιούχου στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών. Το δικαίωμα χρήσης του σήματος απονέμεται για συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.

2. Η απονομή του Σήματος παρέχει στον δικαιούχο τη δυνατότητα:

α) να επιθέτει το Σήμα αποκλειστικά και μόνο στα προϊόντα για τα οποία έχει απονεμηθεί και στη συσκευασία αυτών,

β) να χαρακτηρίζει με το Σήμα τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό έχει απονεμηθεί,

γ) να χρησιμοποιεί το Σήμα για την προβολή και την προώθηση των προαναφερόμενων προϊόντων και των υπηρεσιών.

3. Ο φορέας απονομής οφείλει κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου χρήσης του Σήματος να χορηγεί βεβαίωση καταχώρισης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών, η οποία πιστοποιεί το δικαίωμα χρήσης του Σήματος για συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία και αναφέρει τους όρους χρήσης σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Άρθρο 192

Διαδικασία απονομής Ελληνικού Σήματος

1. Για την απονομή του δικαιώματος χρήσης του Σήματος ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση - υπεύθυνη δήλωση, έντυπα ή ηλεκτρονικά, και καταβάλλει τα οριζόμενα κατά περίπτωση τέλη στον φορέα που είναι αρμόδιος σύμφωνα με τους Κανονισμούς του άρθρου 187 για την απονομή του Σήματος.

2. Η αίτηση - υπεύθυνη δήλωση περιέχει κατ' ελάχιστον:

α) Επί φυσικών προσώπων, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση του αιτούντος. Επί νομικών προσώπων, τη μορφή, την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο αυτών, την έδρα και τον νόμιμο εκπρόσωπο τους,

β) Τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τις οποίες πρόκειται το Σήμα να διακρίνει.

γ) Δήλωση ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες πληρούν τις προδιαγραφές που τάσσονται με τον Κανονισμό που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 187.

δ) Δήλωση ότι πέραν του Κανονισμού τα προϊόντα και οι υπηρεσίες πληρούν τις προδιαγραφές που τάσσονται από την Ελληνική, Ευρωπαϊκή και Διεθνή Νομοθεσία, ιδίως όσον αφορά την παραγωγή, τυποποίηση και διανομή τους, την υγιεινή και την ασφάλεια αυτών κατά τη χρήση και ανάλωσή τους.

ε) Δήλωση ότι ο αιτών δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα την τελευταία τριετία για παραβίαση της νομοθεσίας περί διανοητικής ιδιοκτησίας, της αγορανομικής νομοθεσίας και της ειδικότερης νομοθεσίας που αφορά στο προϊόν ή στην υπηρεσία για την οποία αιτείται την απονομή του Σήματος. Αν την απονομή του Σήματος αιτείται προσωπική εταιρεία, η δήλωση αυτή αφορά πέραν από τον νόμιμο εκπρόσωπο ή τον διαχειριστή της, και τους εταίρους της.

3. Όπου από τον Κανονισμό του άρθρου 187 απαιτείται η διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων στο προϊόν, ο αι-

τών οφείλει μέσα σε προθεσμία που τάσσει ο αρμόδιος για την απονομή του Σήματος φορέας να προσκομίσει δείγμα του προϊόντος στα γραφεία του φορέα ή σε εγκεκριμένο για τη διενέργεια ελέγχων εργαστήριο.

4. Όπου από τον Κανονισμό του άρθρου 187 απαιτείται για την απονομή του Σήματος επιτόπιος έλεγχος στις εγκαταστάσεις παραγωγής του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας, αυτός διενεργείται από υπαλλήλους του φορέα ή τρίτα πρόσωπα, στους οποίους έχει ειδικά ανατεθεί το έργο αυτό και οι οποίοι διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις για τον έλεγχο των εγκαταστάσεων και την πιστοποίηση αυτών. Ο ως άνω επιτόπιος έλεγχος διενεργείται σε εργάσιμες ημέρες και ώρες, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την υποβολή της αίτησης απονομής του Σήματος

5. Όπου από τον Κανονισμό του άρθρου 187 απαιτείται, για την απονομή χρήσης του Σήματος, η διενέργεια ελέγχου εισροών / εκροών, ο φορέας μπορεί να ζητά από τον αιτούντα τα σχετικά τιμολόγια, καθώς και τις σχετικές συμβάσεις προμήθειας.

6. Για τους εργαστηριακούς ελέγχους, τους ελέγχους οικονομικών στοιχείων εισροών / εκροών και τους ελέγχους στις εγκαταστάσεις παραγωγής ή παροχής της υπηρεσίας συντάσσεται έκθεση από τον διενεργούντα, όπως αυτός ορίζεται από τον οικείο Κανονισμό απονομής του σήματος, τον έλεγχο που υποβάλλεται αμελλητί στο φορέα απονομής, ο οποίος με βάση αυτή μπορεί είτε να απονεμίσει το Σήμα είτε να ανακαλέσει το δικαίωμα χρήσης του Σήματος είτε να απορρίψει αιτιολογημένα το αίτημα είτε να τάξει προθεσμία, μέσα στην οποία ο αιτών πρέπει να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του προκειμένου να επανεξεταστεί το αίτημα απονομής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, μπορεί από τον Κανονισμό του άρθρου 187 να προβλέπεται η καταβολή πρόσθετου τέλους, εφόσον είναι αναγκαία η διενέργεια νέων ελέγχων για την πιστοποίηση της συμμόρφωσης του αιτούντος με τις υποδείξεις του φορέα απονομής.

7. Ο φορέας απονομής του Σήματος δικαιούται να ζητήσει οποιοδήποτε συμπληρωματικό στοιχείο από τον ενδιαφερόμενο προκειμένου να του απονεμίσει το Σήμα.

8. Το δικαίωμα χρήσης του Σήματος απονέμεται για τρία έτη και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονα διαστήματα, ύστερα από υποβολή σχετικής αίτησης του δικαιούχου στον αρμόδιο φορέα απονομής, τους τελευταίους δύο μήνες κάθε τριετίας. Για την ανανέωση, ο δικαιούχος υποβάλλει ηλεκτρονικά υπεύθυνη δήλωση ότι πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις απονομής σύμφωνα με τον ισχύοντα, κατά το χρόνο ανανέωσης, Κανονισμό του άρθρου 187. Εφόσον, για την ανανέωση απαιτείται η διενέργεια ελέγχων από τον φορέα απονομής, αυτός ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία προσκομίζεται δείγμα του προϊόντος ή διενεργείται έλεγχος στις εγκαταστάσεις. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να προβλέπεται από τον Κανονισμό του άρθρου 185 τέλος ανανέωσης.

Άρθρο 193

Διαγραφή δικαιούχου από το Ηλεκτρονικό Μητρώο

Συνεπάγεται την αυτοδίκαιη διαγραφή από το Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων - Υπηρεσιών:

α) η κήρυξη του δικαιούχου χρήσης του Σήματος σε πτώχευση ή η θέση αυτού σε παρόμοιο νομικό καθεστώς,

β) η αμετάκλητη καταδίκη του δικαιούχου για αδικήματα που αναφέρονται στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 192,

γ) η μη ανανέωση του δικαιώματος χρήσης μετά την παρέλευση του χρόνου προστασίας της παραγράφου 8 του άρθρου 192,

δ) η διακοπή παραγωγής και διάθεσης του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας για την οποία είχε απονεμηθεί το Σήμα,

ε) η διακοπή της οικονομικής δραστηριότητας του δικαιούχου,

στ) η υποβολή αιτήματος διαγραφής από τον δικαιούχο.

Άρθρο 194

Κυρώσεις - Ανάκληση του δικαιώματος χρήσης Ελληνικού Σήματος

1. Ο φορέας απονομής του Σήματος μπορεί να επιβάλει προς τους δικαιούχους χρήσης του Σήματος, σε περίπτωση παραβίασης του παρόντος νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 187 και ανάλογα με τη βαρύτητα και τη διάρκειά της, τις ακόλουθες κυρώσεις:

α) έγγραφη σύσταση με τον ορισμό προθεσμίας συμμόρφωσης,

β) προσωρινή ή οριστική ανάκληση του δικαιώματος χρήσης του Σήματος.

2. Οι κυρώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλονται όταν από τον έλεγχο προκύψει ότι:

α) το προϊόν ή η υπηρεσία για τα οποία απονεμήθηκε το Σήμα δεν τηρούν τις προδιαγραφές και τις προϋποθέσεις που τάσσει ο Κανονισμός που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 187 ή

β) γίνεται αντικανονική ή παραπλανητική χρήση σε έντυπα ή διαφημιστικό υλικό ή

γ) παρέχονται προς τον φορέα απονομής σκοπίμως παραπλανητικές ή ψευδείς πληροφορίες.

3. Σε περίπτωση προσωρινής ανάκλησης, ο φορέας μπορεί να επιβάλει στον δικαιούχο τη συμμόρφωση σε συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να αρθεί η ανάκληση. Σε περίπτωση οριστικής ανάκλησης ο φορέας αποφασίζει για τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν σχετικά με τα προϊόντα, που ήδη φέρουν το Σήμα και οφείλει να καταστήσει γνωστή, στο ευρύ κοινό με κάθε πρόσφορο μέσο, την ανάκληση και τη διαγραφή από το Ηλεκτρονικό Μητρώο. Ιδίως ο φορέας μπορεί να διατάξει την αφαίρεση και την καταστροφή των Σημάτων από προϊόντα που δεν πληρούν τις προδιαγραφές που τάσσονται από τον παρόντα νόμο και τους Κανονισμούς του άρθρου 187.

4. Αν Σήμα χρησιμοποιείται από μη δικαιούχο, χωρίς να αποκλείονται τυχόν ποινικές ευθύνες, ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου:

α) επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο, το ύψος του οποίου ανέρχεται από 3.000 έως 300.000 ευρώ, ανάλογα με το βάρος, τη διάρκεια παράβασης, καθώς και την ποσότητα και την αξία των παράνομων προϊόντων / υπηρεσιών που έχουν πωληθεί ή παρασχεθεί,

β) διατάσσει την αφαίρεση και την καταστροφή των Σημάτων από τα προϊόντα που έχουν παραχθεί και διακινηθεί παράνομα και αν δεν είναι εφικτό την καταστροφή των προϊόντων,

γ) διατάσσει την παύση χρήσης του Σήματος για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών,

δ) καθιστά γνωστή, με κάθε πρόσφορο μέσο στο ευρύ κοινό, την παράνομη χρήση του Σήματος.

5. Ο φορέας και ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου, για τις περιπτώσεις της παραγράφου 4, πριν από την επιβολή κυρώσεων υποχρεούνται να καλέσουν τον ελεγχόμενο να εκφράσει τις απόψεις του.

Άρθρο 195 Ενστάσεις

1. Κατά των αποφάσεων των φορέων που αφορούν την απονομή, διαγραφή και μεταβίβαση του Σήματος, καθώς και την επιβολή κυρώσεων σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 194, μπορεί να ασκηθεί ένσταση ενώπιον της ΕΕΣ μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, που αρχίζει από τη γνωστοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης στον δικαιούχο/ελεγχόμενο ή εφόσον πρόκειται για τρίτους, από την καταχώριση της απόφασης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο. Η ένσταση κατατίθεται είτε στη Γραμματεία της ΕΕΣ στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου είτε στον φορέα απονομής, οποίος οφείλει να διαβιβάσει την ένσταση στην ΕΕΣ μέσα σε τέσσερις εργάσιμες ημέρες. Η ΕΕΣ υποχρεούται να αποφανθεί επ' αυτής μέσα σε δύο μήνες από την παραλαβή της.

2. Η υποβολή ενστάσεως ενώπιον της ΕΕΣ αναστέλλει την εκτέλεση των αποφάσεων των φορέων με τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις. Εφόσον με την απόφαση του φορέα διατάσσεται η αφαίρεση και καταστροφή του Σήματος ή των προϊόντων που φέρουν το Σήμα, ο Πρόεδρος της ΕΕΣ μπορεί να διατάξει, ύστερα από αίτημα του φορέα απονομής ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως, μέχρι την έκδοση οριστικής αποφάσεως από την ΕΕΣ:

α) την προσωρινή φύλαξη των Σημάτων ή των προϊόντων στις εγκαταστάσεις του φορέα ή τρίτου. Στην περίπτωση αυτή η ΕΕΣ μπορεί με την έκδοση της αποφάσεώς της επί της ενστάσεως να καταλογίσει φύλακτρα,

β) την απαγόρευση πώλησης και διακίνησης προϊόντων ή παροχής υπηρεσίας που φέρουν το Σήμα,

γ) την ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού για το ενδεχόμενο παράνομης χρήσης του Σήματος.

Στις περιπτώσεις αυτές η ένσταση εξετάζεται από την ΕΕΣ κατά προτεραιότητα.

3. Κατά την εξέταση της ενστάσεως από την ΕΕΣ μπορεί να παρίσταται ο ενιστάμενος και να εκφράσει προφορικά τις απόψεις του.

4. Κατά των αποφάσεων της ΕΕΣ επί των ενστάσεων επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου της Αθήνας μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την επομένη της κοινοποίησης της απόφασης επί της ένστασης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 196 Δημοσίευση αποφάσεων

Οι πράξεις της ΕΕΣ, με εξαίρεση αυτές του άρθρου 195, αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της ή, εφόσον δεν διαθέτει, στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Άρθρο 197 Έννοια όρων

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του τέταρτου μέρους του παρόντος (άρθρα 197 έως 204), οι πιο κάτω αναφερόμενοι όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

α) Μεσίτης Ακινήτων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες μεσιτείας επί ακινήτων.

β) Υπηρεσία Μεσιτείας είναι η υπόδειξη ευκαιριών ή η μεσολάβηση για τη σύναψη συμβάσεων σχετικών με ακίνητα και ιδίως συμβάσεων πώλησης, ανταλλαγής, μίσθωσης, χρηματοδοτικής μίσθωσης, σύστασης δουλείας ή αντιπαροχής ακινήτων.

γ) Δόκιμος Μεσίτης Ακινήτων είναι το φυσικό πρόσωπο, το οποίο στο πλαίσιο της μαθητείας του, υποβοηθά τον μεσίτη ακινήτων στην εκτέλεση από αυτόν των μεσιτικών εργασιών, εκτός από τη συνομολόγηση συμβάσεων μεσιτείας για λογαριασμό του μεσίτη.

2. Για την παροχή υπηρεσιών μεσιτείας ακινήτων από νομικό πρόσωπο απαιτείται σωρευτικά:

α) Η παροχή υπηρεσιών μεσιτείας να προβλέπεται στον καταστατικό σκοπό του νομικού προσώπου και

β) οι προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος του μεσίτη ακινήτων, όπως καθορίζονται στο άρθρο 198, να συντρέχουν σε ένα τουλάχιστον από τα φυσικά πρόσωπα που εκπροσωπούν νομίμως το νομικό πρόσωπο. Οι παραπάνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν και στον υπεύθυνο του κλάδου μεσιτείας κάθε υποκαταστήματος του νομικού προσώπου.

3. Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 703 - 707 του Αστικού Κώδικα περί μεσιτείας.

Άρθρο 198 Προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος του μεσίτη ακινήτων απαιτείται να συντρέχουν στο ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο ή, προκειμένου για νομικό πρόσωπο, στα πρόσωπα που ορίζονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 197, οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Να είναι Έλληνας πολίτης ή πολίτης κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους - μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ). Ο πολίτης τρίτης χώρας απαιτείται να διαθέτει άδεια διαμονής και εργασίας στην Ελλάδα ή άδεια διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, σύμφωνα με το ν. 3386/2005 (Α' 212).

β) Να μην έχει καταδικαστεί για κακούργημα ή για πλημμέλημα για τα αδικήματα κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, πλαστογραφίας ή κατάχρησης ενσήμων, απιστίας, ψευδορκίας, δόλιας χρεοκοπίας, καταδολίευσης δανειστών, τοκογλυφίας, έκδοσης ακάλυπτης επιταγής ή για κάποιο από τα εγκλήματα περιόχου νόμισμα.

γ) Να μην έχει υποβληθεί σε ολική ή μερική, στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση (ΑΚ1666-1688).

δ) Να διαθέτει απολυτήριο Λυκείου ή ισότιμου σχολείου της αλλοδαπής.

2. Η συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 αποδεικνύεται με τα κάτωθι έγγραφα:

α) Ταυτότητα ή διαβατήριο, εφόσον πρόκειται για Έλληνα πολίτη ή πολίτη κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους - μέλους του Ε.Ο.Χ., ή εφόσον πρόκειται για πολίτη τρίτης χώρας, άδεια διαμονής και εργασίας στην Ελλάδα ή άδεια διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

β) Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα της περίπτωσης β' της παραγράφου 1.

γ) Πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι δεν έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

δ) Βεβαίωση εγγραφής του δόκιμου μεσίτη στο σχετικό μητρώο του άρθρου 199 και υπεύθυνη δήλωση του μεσίτη τον οποίο υποβοηθά, από τις οποίες να προκύπτει ο χρόνος προϋπηρεσίας του ως δόκιμου μεσίτη.

ε) Απολυτήριο Λυκείου ή ισότιμου σχολείου της αλλοδαπής.

3. Προκειμένου για μεσίτη ακινήτων αναγνωρισμένο από κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή κράτος - μέλος του Ε.Ο.Χ. και εγκατεστημένο σε αυτό, ο οποίος επιθυμεί να εγκατασταθεί στην Ελλάδα, μέσω ίδρυσης υποκαταστήματος, γραφείου ή άλλης εγκατάστασης, απαιτείται βεβαίωση εγγραφής του σε μητρώο ή άλλη αρμόδια αρχή ή επαγγελματική οργάνωση, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασής του. Ο μεσίτης αυτός φέρει τον τίτλο που του αποδίδεται στη χώρα της κύριας εγκατάστασής του.

4. Τα ανωτέρω έγγραφα και πιστοποιητικά υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο στο αρμόδιο επιμελητήριο, το οποίο, ύστερα από έλεγχο πληρότητάς τους, προβαίνει στην εγγραφή στο μητρώο του επιμελητηρίου και στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 7.

5. Οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται σε μόνιμη βάση και ελέγχονται από το αρμόδιο επιμελητήριο. Προς τούτο, οι μεσίτες ακινήτων υποχρεούνται να ενημερώνουν το αρμόδιο επιμελητήριο, μέσα σε ένα μήνα από την παύση συνδρομής των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την εγγραφή τους σύμφωνα με την παράγραφο 1. Αν εκλείψει έστω και μία από τις προϋποθέσεις αυτές, ο μεσίτης διαγράφεται από το Γ.Ε.ΜΗ. και το μητρώο του επιμελητηρίου.

6. Απαγορεύεται η άσκηση του επαγγέλματος του μεσίτη και η εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ. σε όσους μεσίτες ακινήτων έχει επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής στέρησης του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος ή της προσωρινής στέρησης, για όσο ισχύει αυτή, ή η παρεπόμενη ποινή της απαγόρευσης άσκησης του επαγγέλματος του μεσίτη, για όσο χρόνο ισχύει αυτή.

7. Μεσίτες αναγνωρισμένοι από κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή κράτος - μέλος του Ε.Ο.Χ. και εγκατεστημένοι σε αυτό, οι οποίοι εκτελούν στο πλαίσιο της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών περιστασιακά μεσιτικές πράξεις στην Ελλάδα, όπως ορίζονται στο άρθρο 197, δεν έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του κράτους προέλευσης για την άσκηση μεσιτικών πράξεων.

Άρθρο 199

Μητρώο Δόκιμων Μεσιτών Ακινήτων

1. Καθιερώνεται Μητρώο Δόκιμων Μεσιτών Ακινήτων στα κατά τόπους επιμελητήρια, στο οποίο έχουν υποχρέωση να εγγράφονται οι Δόκιμοι Μεσίτες Ακινήτων. Ως χρόνος έναρξης της περιόδου δοκιμής θεωρείται η ημερομηνία εγγραφής στο μητρώο.

2. Για την εγγραφή στο πιο πάνω μητρώο απαιτείται να συντρέχουν στο ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 198.

3. Προκειμένου να εγγραφεί ως Δόκιμος Μεσίτης Ακινήτων στο μητρώο του επιμελητηρίου, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του επιμελητηρίου υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία αναφέρονται:

α) ότι δεν έχει καταδικαστεί ούτε είναι υπόδικος για κακούργημα ή για πλημμέλημα κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, πλαστογραφίας ή κατάχρησης ενσήμων, απιστίας, ψευδορκίας, δόλιας χρεοκοπίας, καταδολίευσης δανειστών, τοκογλυφίας, έκδοσης ακάλυπτης επιταγής ή για κάποιο από τα εγκλήματα περί το νόμισμα,

β) ότι δεν έχει υποβληθεί σε ολική ή μερική, στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση,

γ) ότι κατέχει απολυτήριο λυκείου ή ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής και

δ) τα στοιχεία του μεσίτη, με τον οποίο πρόκειται να συνεργαστεί. Επίσης, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του μεσίτη, στην οποία αναφέρεται η δέσμευση της συνεργασίας τους.

4. Οι Δόκιμοι Μεσίτες Ακινήτων ασφαλιζονται προαιρετικά στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).

Άρθρο 200

Σύμβαση μεσιτείας

1. Η σύμβαση μεσιτείας ακινήτων καταρτίζεται εγγράφως. Για την πλήρωση του εγγράφου τύπου αρκεί η ανταλλαγή ενυπόγραφων επιστολών, ενυπόγραφων τηλεομοιοτυπιών, καθώς και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

2. Η σύμβαση πρέπει:

α) Να περιλαμβάνει τα στοιχεία των συμβαλλόμενων μερών, τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, καθώς και τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. του μεσίτη. Σε περίπτωση διασυνοριακής παροχής μεσιτικών υπηρεσιών, αναγράφεται το μητρώο και η αρμόδια αρχή ή οργάνωση, στην οποία είναι εγγεγραμμένος ο μεσίτης, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασής του.

β) Να καθορίζει την ταυτότητα του αντικείμενου της μεσολάβησης ή υπόδειξης ευκαιρίας, το είδος της κύριας σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί, καθώς και το ποσό ή ποσοστό της μεσιτικής αμοιβής, η οποία είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμη και δεν υπόκειται σε κατώτατα νόμιμα όρια.

Η χρήση γενικών όρων συναλλαγών στη σύμβαση μεσιτείας διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 (Α' 191).

3. Αν δεν έχει οριστεί διαφορετικά, η διάρκεια της σύμβασης μεσιτείας είναι δώδεκα (12) μήνες, με δικαίωμα παράτασης για έξι (6) ακόμη μήνες, ύστερα από μονομερή έγγραφη δήλωση του εντολέα. Μετά τη λήξη της μπορεί να συναφθεί νέα σύμβαση μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων. Αν η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από την ανωτέρω οριζόμενη, οποιοσδήποτε των συμβαλλομένων έχει το δικαίωμα να την καταγγείλει αζημίως μετά την πάροδο των δώδεκα (12) μηνών. Τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται μετά την πάροδο τριών (3) μηνών.

4. Επιτρέπεται η σύμβαση αποκλειστικής μεσιτείας, στο πλαίσιο της οποίας ο εντολέας δεν έχει το δικαίωμα να αναθέσει εντολή με το ίδιο περιεχόμενο σε άλλο μεσίτη ούτε και να δραστηριοποιηθεί ο ίδιος ή τρίτος για λογαριασμό του για την αναζήτηση ευκαιρίας για όσο χρόνο ισχύει η σύμβαση, ο δε μεσίτης έχει την υποχρέωση να δραστηριοποιηθεί για την εκτέλεση της εντολής. Εξαιρέσεις από τη μη δραστηριοποίηση τρίτων για λογαριασμό του εντολέα είναι δυνατές μόνο αν αφορούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατονομάζονται ρητά στη σύμβαση. Η σύμβαση αποκλειστικής μεσιτείας δεν μπορεί να έχει διάρκεια πάνω από οκτώ (8) μήνες, με δικαίωμα παράτασης για τέσσερις (4) ακόμα μήνες, ύστερα από μονομερή έγγραφη δήλωση του εντολέα, μετά δε από τη λήξη της μπορεί να συναφθεί νέα σύμβαση. Αν η κύρια σύμβαση καταρτίστηκε κατά τη διάρκεια της αποκλειστικής μεσιτείας, τεκμαίρεται ότι καταρτίστηκε με την υπόδειξη ή μεσολάβηση του αποκλειστικού μεσίτη, εκτός εάν η κατάρτιση της κύριας σύμβασης έγινε με κάποιο από τα ρητά αναφερόμενα στη σύμβαση αποκλειστικής μεσιτείας πρόσωπα, για τα οποία συμφωνήθηκε ότι είναι δυνατή η προσωπική δραστηριοποίηση του εντολέα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο μεσίτης έχει αξίωση αποκατάστασης όλων των δαπανών, στις οποίες έχει υποβληθεί για την προώθηση του ακινήτου, πλέον μιας εύλογης αποζημίωσης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 της συμφωνηθείσας αμοιβής, χωρίς το συνολικό ποσό να είναι μεγαλύτερο από το ήμισυ της συμφωνηθείσας αμοιβής. Αν η κύρια σύμβαση καταρτίστηκε μέσα στο τρίμηνο από τη λήξη του χρόνου της αποκλειστικής μεσιτείας και στο μεταξύ ο εντολέας έχει δώσει εντολή σε άλλο μεσίτη, τότε αμοιβή στον (πρώτο) αποκλειστικό μεσίτη οφείλεται μόνο αν αποδειχθεί ότι η κατάρτιση της σύμβασης οφείλεται σε δικές του ενέργειες.

5. Ο μεσίτης ακινήτων έχει το δικαίωμα να αξιώσει τη συμφωνηθείσα αμοιβή κατά την κατάρτιση της κύριας σύμβασης, εφόσον έχει ο ίδιος μεσολαβήσει στη σύναψή της ή έχει υποδείξει την ευκαιρία σύναψής της ανεξάρτητα από το είδος της κύριας σύμβασης που καταρτίστηκε τελικά για το ακίνητο. Αν περισσότεροι μεσίτες σε συνεργασία μεταξύ τους υπέδειξαν ή μεσολάβησαν, τότε αμοιβή οφείλεται μόνο μία φορά, καταβαλλόμενη από τον εντολέα σε έναν από αυτούς, κατά του οποίου και μόνο έχουν δικαίωμα να στραφούν οι υπόλοιποι και, σε περίπτωση έλλειψης συμφωνίας μεταξύ τους, κατανέμεται μεταξύ των μεσιτών κατά το ποσοστό συμβολής του καθενός στην κατάρτιση της σύμβασης. Αν περισσότεροι μεσίτες, προς τους οποίους ο εντολέας παρέσχε διαδοχικά διαφορετικές εντολές υπέδειξαν διαδοχικά την ίδια ευκαιρία, δικαιούται να αξιώσει αμοιβή μόνο αυτός ο οποίος υπέδειξε πρώτος την ευκαιρία. Αν δεν μπορεί να αποδειχτεί το ποσοστό συμβολής κάθε μεσίτη στην κατάρτιση της σύμβασης, τότε κατανέμεται μεταξύ των μεσιτών κατά ίσα μέρη η μεγαλύτερη από τις αμοιβές που συμφώνησε ο εντολέας με τις διαφορετικές εντολές του. Επί μεσιτείας για ανοικτόδομη ακινήτου με αντιπαροχή, ο μεσίτης δικαιούται να αξιώσει πλήρη αμοιβή με την κατάρτιση του εργολαβικού προσυμφώνου, εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά.

6. Αν συναφθεί για το ίδιο ακίνητο διαφορετική σύμβαση από την προβλεπόμενη στη σύμβαση μεσιτείας,

η σύμβαση που τελικά συνήφθη τεκμαίρεται ως αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης του μεσίτη.

7. Στη σύμβαση μεσιτείας πρέπει να αναγράφεται ρητά αν ο μεσίτης μπορεί να ενεργήσει και για τον αντισυμβαλλόμενο του εντολέα του. Αν, παρά την έλλειψη της πιο πάνω συμφωνίας, ο μεσίτης συμβληθεί και με το άλλο μέρος, ο εντολέας δικαιούται να αρνηθεί την καταβολή της συμφωνηθείσας αμοιβής ή να αξιώσει την επιστροφή της ήδη καταβληθείσας.

8. Σε κάθε αμφοτεροβαρή σύμβαση επί ακινήτου, η οποία καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, ενσωματώνεται ως περιεχόμενο υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, των συμβαλλομένων περί μεσολάβησης ή μη μεσίτη ακινήτων στην κατάρτισή της και σε θετική περίπτωση τα στοιχεία του μεσίτη, τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. αυτού και τον αριθμό φορολογικού του μητρώου, καθώς και το ποσό ή το ποσοστό της μεσιτικής αμοιβής.

9. Οι συμβαλλόμενοι σε σύμβαση σχετική με ακίνητα δεν είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν αμοιβή σε πρόσωπα, τα οποία προσέφεραν υπηρεσίες μεσιτείας, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 198 και των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

10. Ο εντολέας υποχρεούται να ανακοινώσει στον μεσίτη την κατάρτιση της κύριας σύμβασης τουλάχιστον μία ημέρα πριν από την κατάρτισή της, άλλως ευθύνεται σε αποκατάσταση κάθε ζημίας του μεσίτη για τη μη έγκαιρη ανακοίνωση.

11. Η αγωγή που ασκείται από τον μεσίτη κατά του εντολέα του με αίτημα την επιδίκαση μεσιτικής αμοιβής κοινοποιείται στη Δ.Ο.Υ. Φορολογίας Εισοδήματος του μεσίτη, αλλιώς η συζήτηση είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 201

Υποχρεώσεις των μεσιτών ακινήτων

Οι μεσίτες ακινήτων οφείλουν:

α) Να ενημερώνουν, πριν από τη σύναψη της κύριας σύμβασης, τους εντολείς τους και τους υποψήφιους αντισυμβαλλομένους, για τις ιδιότητες του ακινήτου της εντολής, καθώς και για τυχόν πραγματικά ελαττώματά του, που έχουν περιέλθει αποδεδειγμένα σε γνώση τους.

β) Να ενημερώνουν πριν από τη σύναψη της σύμβασης μεσιτείας τους εντολείς τους για κάθε περίπτωση συναλλαγής, στην οποία υπάρχει διπλή εντολή (εντολή και από το άλλο μέρος) ή εμπλέκεται άλλο προσωπικό ή οικονομικό ενδιαφέρον των ιδίων, πέραν εκείνου της συμφωνηθείσας αμοιβής.

γ) Να προστατεύουν το επαγγελματικό απόρρητο και να μην αποκαλύπτουν σε τρίτους προσωπικά και οικονομικά στοιχεία των εντολέων τους, πέραν αυτών που είναι αναγκαία για την κατάρτιση της σύμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3691/2008 (Α'166).

Άρθρο 202

Ποινικές κυρώσεις

Όποιος ενεργεί μεσιτικές πράξεις ή εμφανίζει τον εαυτό του ως μεσίτη αστικών συμβάσεων, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 198 και χωρίς να έχει εγγραφεί στο Γ.Ε.ΜΗ., τιμωρείται με ποινή φυλάκισης από έξι (6) μήνες μέχρι δύο (2) έτη ή με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ή και με τις δύο ποινές.

Άρθρο 203**Πειθαρχικό Συμβούλιο - Πειθαρχικές ποινές**

1. Με απόφαση του Περιφερειάρχη για τα Επαγγελματικά Επιμελητήρια Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης και Ροδόπης και του οικείου Αντιπεριφερειάρχη, για τα λοιπά Επιμελητήρια της Χώρας, συγκροτείται πειθαρχικό συμβούλιο, που ασκεί την πειθαρχική εξουσία επί των μεσιτών ακινήτων. Στο πειθαρχικό συμβούλιο μετέχουν:

α) Ένας πρωτοδίκης, ως πρόεδρος, που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών.

β) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης ή Τμήματος Εμπορίου της Περιφέρειας της έδρας κάθε επιμελητηρίου.

γ) Ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου κάθε επιμελητηρίου προερχόμενο από τον κλάδο των μεσιτών ακινήτων, με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία, αν δεν υπάρχει δε κλάδος των μεσιτών ακινήτων, ένας μεσίτης με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία, ο οποίος έχει επαγγελματική έδρα στον ίδιο νομό και προτείνεται από το πρωτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο του ίδιου κλάδου, ως μέλος.

Χρέη εισηγητού εκτελεί ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μητρώου κάθε επιμελητηρίου.

Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του επιμελητηρίου, οριζόμενος από το διοικητικό συμβούλιο αυτού με την ίδια απόφαση.

Όλοι οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

2. Οι δαπάνες του πειθαρχικού συμβουλίου και η αμοιβή των μελών του βαρύνουν τον προϋπολογισμό του επιμελητηρίου και καθορίζονται με απόφαση της διοικητικής επιτροπής του.

3. Πειθαρχικά αδικήματα είναι τα εξής:

α) Κάθε παράβαση υποχρέωσης που απορρέει από τις διατάξεις των άρθρων 197 έως 204 του παρόντος.

β) Κάθε ενέργεια από δόλο ή αμέλεια που βλάπτει την επαγγελματική φήμη των μεσιτών αστικών συμβάσεων.

γ) Η οποιαδήποτε παράβαση των όρων της εντολής που έλαβε ο μεσίτης από τον εντολέα, η παράνομη είσπραξη αμοιβής ή προκαταβολής χρημάτων, καθώς και η αδυναμία επιστροφής χρημάτων αν ο μεσίτης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του από τη σύμβαση.

4. Την πειθαρχική δίωξη ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ασκεί ο πρόεδρος του επιμελητηρίου, ύστερα από καταγγελία οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή του προέδρου του οικείου επαγγελματικού σωματείου ή και αυτεπαγγέλτως. Αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος, η άσκηση της πειθαρχικής δίωξης είναι υποχρεωτική.

5. Πειθαρχικές ποινές είναι οι εξής:

α) Έγγραφο επίπληξη.

β) Πρόστιμο από δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

γ) Προσωρινή στέρηση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος μέχρι ένα (1) έτος.

δ) Επιβολή προστήμου και προσωρινή στέρηση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος.

ε) Οριστική στέρηση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος αν υποπίπτει στα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στην περίπτωση β' του άρθρου 198.

6. Το πειθαρχικό συμβούλιο, για τη λήψη της απόφασής του, μπορεί να καλεί προς εξέταση μάρτυρες, να ζητεί την κατάθεση εγγράφων, να παραγγέλλει τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης ή αυτοψίας και να ζητεί τη συνδρομή κάθε δημόσιας αρχής. Ο εγκαλούμενος καλείται να απολογηθεί μέσα σε εύλογο χρόνο και έχει το δικαίωμα να υποβάλει την απολογία του προφορικά ή εγγράφως και να παρίσταται ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου με δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από δικηγόρο διορισμένο με απλή έγγραφη εξουσιοδότηση. Αν ο εγκαλούμενος είναι άγνωστης διαμονής, το πειθαρχικό συμβούλιο αναρτά την κλήση προς απολογία στο χώρο των ανακοινώσεων του επιμελητηρίου για ένα (1) μήνα και στη συνέχεια αποφαινεται ερήμην αυτού. Στο ίδιο σημείο και για το ίδιο χρονικό διάστημα αναρτά την απόφασή του ή οποιοδήποτε άλλο σχετικό έγγραφο.

7. Οι αποφάσεις του πειθαρχικού συμβουλίου διαβιβάζονται στο επιμελητήριο και κοινοποιούνται τόσο στον εγκαλούμενο, μέσω του οικείου επιμελητηρίου, όσο και στο Γ.Ε.ΜΗ. και στα άλλα επιμελητήρια της Χώρας.

Άρθρο 204**Τελικές και μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι εν ενεργεία μεσίτες, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα οικεία επιμελητήρια έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, διατηρούν την ιδιότητά τους ως Μεσίτες Αστικών Συμβάσεων και έχουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 198.

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται:

α) το π.δ. 248/1993 (Α' 108), με εξαίρεση την παρ. 1 του άρθρου 2 αυτού, η οποία παραμένει σε ισχύ έως την έναρξη της πλήρους λειτουργίας του Γ.Ε.ΜΗ.,

β) κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους.

3. Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 197 έως 204 του νόμου αυτού, οι αποφάσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 203 εκδίδονται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ**ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ****Άρθρο 205****Εθνικό Πρόγραμμα Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων**

1. Η ευθύνη της συλλογής πρωτογενών βιολογικών, τεχνικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων που αφορούν στον τομέα της αλιείας στο πλαίσιο πολυετούς εθνικού προγράμματος και των προπαρασκευαστικών ενεργειών σύνταξης και υποβολής προτάσεων σε όλα τα στάδια του Εθνικού Προγράμματος Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων, καθώς και της δημιουργίας, τήρησης, ασφαλούς αποθήκευσης σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπως καθορίζεται και περιγράφεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 199/2008 του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 2008 «σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας και τη στήριξη όσον αφορά τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις